

Venner i Sollia

Barnetrinnet

Rolf Erik Fiskvik, Ingrid Lunden, Bodhild Winterbottom, Kjell Erik Aas, Magnus Åldstedt (tegner)

VENNER I SOLLIA er undervisningsmateriell for begynneropplæring i norsk i faget Norsk som andrespråk og er beregna på elever på mellomtrinnet og ungdomstrinnet. Verket består av lesebok og arbeidsbok og foreligger i to versjoner; en for barnetrinnet og en for ungdomstrinnet.

Grammatikk og setningsoppbygning øves i meningsfylte sammenhenger med emner fra det nære og hverdagslige, fra skole og fritid. Hovedpersonene er barn og unge på det fiktive tettstedet Sollia. På slutten av leseboka er det en del eventyr for å heve vanskelighetsgraden, gi innblikk i norsk kultur og gi mulighet til å se likhet med egen kulturbakgrunn.

Arbeidsboka består av mange og varierte oppgaver. Det er ikke nødvendig at alle elever gjør alle oppgavene. Det som er viktig, er at elevene får øve systematisk og mye muntlig sånn at de får lære hele spekteret av språket; lydsystem, grammatikk, syntaks, trykk, rytme og setningsmelodi. Det er viktig at elevene får lære å bruke språket i kommunikative situasjoner; både i ekte situasjoner og i rollespill.

VENNER I SOLLIA er en digitalisert nyttgave av et prosjekt fra 1985 støtta av Grunnskolerådet og består av lesebok og arbeidsbok. Nyutgivelsen er et prosjekt ved Åsheim ungdomsskole i Trondheim, støtta av Læringscenteret.

Verket er i all hovedsak bevart som det var, med unntak av noen justeringer og rettinger.

Leseboka og arbeidsboka ligger på nett under www.minett.no/minett.

Det er lov å kopiere under følgende forutsetninger:

- forfatternavna skal vises
- kopier av verket må ikke selges

Heftene kan kjøpes ved bestilling:

Venner i Sollia
Åsheim ungdomsskole
Myrstadv. 3
7080 Heimdal

Internett: asheim-uskole.postmottak@trondheim.kommune.no

Fax: 7254 3541

INNHold

Venner i Sollia	4	Motsatte ord	54
Per og Ingrid	5	Hodet	55
Per og Heidi	6	Sansene	56
Dame, mann, jente, gutt	7	Kroppen	57
Skolesaker	8	Skogtrollet	58
Kjell Åge og Per	9	Månedene, ordenstall	59
Hilse	10	Bursdag	60
Matematikk	11	Familien Larsen	61
Jeg, du, han, hun	12	I klasserommet	62
Har	13	Forming	63
Klipper, spiser, skriver, limer	14	En gymnastikktime	64
Ligger, sitter, skriver, leser	15	Gymnastikksalen	65
Hva gjør du?	16	I butikken	66
Hva gjør de?	17	Mat	67
Hva er klokka?	18	På badetur	69
Tall	19	På bondegård	70
Farge	20	En bondegård	71
Ikke	21	Jeg vil bygge meg en gård	72
Åse	22	I barnehagen	73
Være høflig	23	Papegøya til Ingrid	74
Spørreord	24	Ingrid er syk	75
Vi, dere, de	25	På ungdomsklubb	76
Heidi, Åse og Per	26	Hobby	77
Ingrid, Heidi og Åse	27	Skitur	78
Magnus og Brutus	28	På skøyter	79
En dag med Heidi	29	Per er sjalu	80
Ingrid	31	Hos tannlegen	81
Trafikk	32	På kino	82
Fortid	33	Da Brutus forsvant	84
Kjell Åge og Magnus	34	Brutus er borte	85
Ali og Fatima	35	Hjemme hos Ole	86
Åse og Ali	36	Telefonen ringer	87
Timeplanen til Ali	37	Brutus er hjemme igjen	88
Gangen, kjøkkenet	38	Årstidene, sommeren	89
Stua, badet	39	Høsten	90
Hankjønn, hunkjønn, intetkjønn	40	Vinteren	91
Klær	41	Våren	92
Se min kjole	42	Årstidsvise	93
Ingrid og Heidi	43	Huset til Per	94
Min, din	44	Bjørnen som ble stubbrompa	96
Mi, di	45	Gudbrand i Lia	97
Mitt, ditt	46	De tre bukkene Bruse	100
Ny sykkel	47	Nordavinden og sola	102
Sollia	48	Den sjuende far i huset	103
Per og Ingrid	49	Fylkene i Norge	105
Gjemsel	50	Verdenskart	106
Elle melle	52	Norden	107
På, i	53	Bokstav, ord, setning, tekst, tegn	108

VENNER I SOLLIA

Ali

Per

Åse

Heidi

Magnus

Fatima

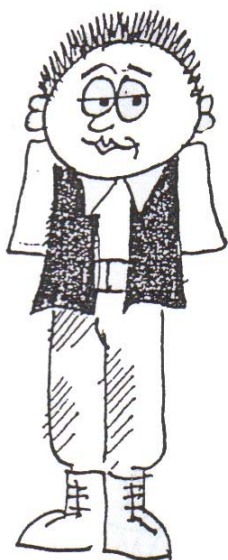

Kjell Åge

Ingrid

PER OG INGRID

Jeg heter Per.
Hva heter du?

Jeg heter Ingrid.

PER OG HEIDI

Per leser.

Heidi leser.

Per og Heidi leser.

1	en
2	to
3	tre
4	fire
5	fem
6	seks
7	sju
8	åtte
9	ni
10	ti
11	elleve
12	tolv

DAME, MANN, JENTE, GUTT

Det er ei dame.

Det er en mann.

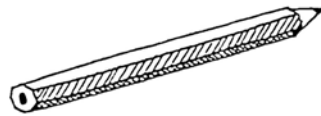
Det er ei jente.

Det er en gutt.

SKOLESAKER

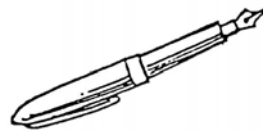
Det er en blyant.

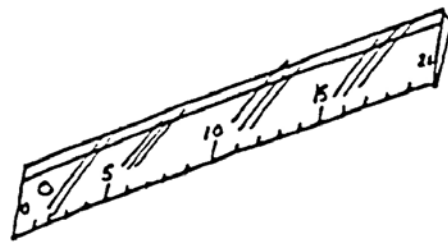
Det er ei bok.

Det er en penn.

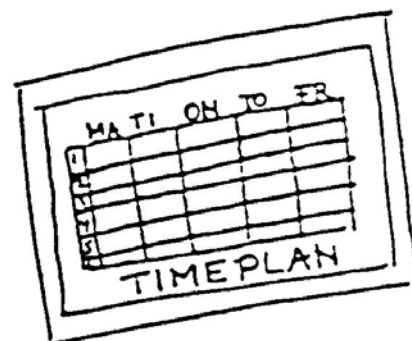
Det er en linjal.

Det er et viskelær.

Det er en timeplan.

KJELL ÅGE OG PER

Hei!

Hei!

Hva heter du?

Jeg heter Per.

Hvor bor du?

Jeg bor i Blåveien 8.

Hvor gammel er du?

Jeg er 12 år.

HILSE

Morn!

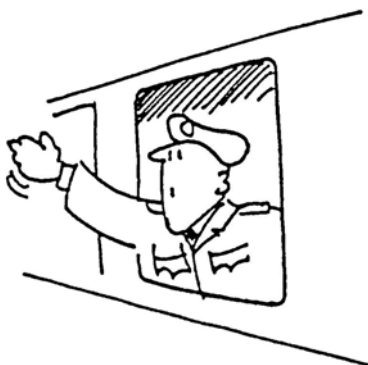

Hei!

God dag!

God dag!

Ha det!

Adjø!

MATEMATIKK

7 + 3 = 10
sju pluss tre er ti

9 - 5 = 4
ni minus fem er fire

3 · 4 = 12
tre ganger fire er tolv

9 : 3 = 3
ni delt på tre er tre

13	tretten	17	sytten
14	fjorten	18	atten
15	femten	19	nitten
16	seksten	20	tjue

JEG, DU, HAN, HUN

jeg

du

han

hun

HAR

Dama har en kam.

Mannen har en hatt.

Jenta har en banan.

Gutten har en ball.

KLIPPER, SPISER, SKRIVER, LIMER

Her er Heidi.
Hun klipper.

Her er Per.
Han spiser.

Her er mor.
Hun skriver.

Her er far.
Han limer.

LIGGER, SITTER, SKRIVER, LESER

Far ligger.

Mor sitter.

Per sitter og skriver.

Heidi sitter og leser.

HVA GJØR DU?

Hva gjør du?

Jeg leser.

Hva gjør du?

Jeg skriver.

Hva gjør Heidi?

Hun spiser og drikker.

Hva gjør Per?

Han drikker.

HVA GJØR DE?

Hva gjør Per?

Hva gjør Heidi?

Hva gjør far?

Hva gjør mor?

Hva gjør Heidi?

Hva gjør Per?

Hva gjør Heidi?

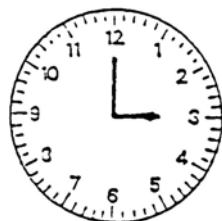
HVA ER KLOKKA?

Klokka er ni.

Klokka er sju.

Klokka er tre.

Klokka er åtte.

Klokka er seks.

Klokka er tolv.

TALL

10	ti
20	tjue
21	tjue-en
25	tjue-fem
27	tjue-sju
29	tjue-ni
30	tretti
31	tretti-en
40	førti
50	femti
60	seksti
70	sytti
80	åtti
90	nitti

FARGER

IKKE

Heidi klipper.

Far klipper ikke.
Han limer.

Per spiser.

Heidi spiser ikke.
Hun skriver.

Mor skriver.

Per skriver ikke.
Han leser.

Heidi leser.

Per leser ikke.
Han drikker.

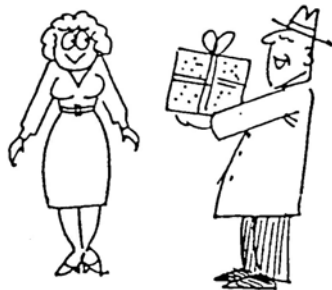
ÅSE

Åse er elleve år.
Hun bor i Blåveien 8.
Hun går til skolen klokka åtte
og kommer hjem klokka halv tre.

Åse liker å gå på skolen.
Hun liker å lese og skrive.

VÆRE HØFLIG

Vær så god!

Tusen takk!

Hvordan har du det?

Takk, bare bra!

Kan jeg få låne ballen din?

Ja, vær så god!

SPØRREORD

HVA

Hva heter du?
Hva er det?
Hva sier du?
Hva gjør du?

Jeg heter Per.
Det er en kam.
Jeg sier nei.
Jeg leser.

HVEM

Hvem er det?
Hvem sitter der?

Det er mor.
Far.

HVOR

Hvor går du?
Hvor gammel er du?
Hvor mange er klokka?
Hvor mange blyanter har du?

Jeg går til skolen.
Jeg er tolv år.

Den er ti.

Fire.

HVORFOR

Hvorfor går du på skolen?
Hvorfor spiser du mat?
Hvorfor drikker du vann?

Fordi jeg skal lære.

Fordi jeg er sulten.

Fordi jeg er tørst.

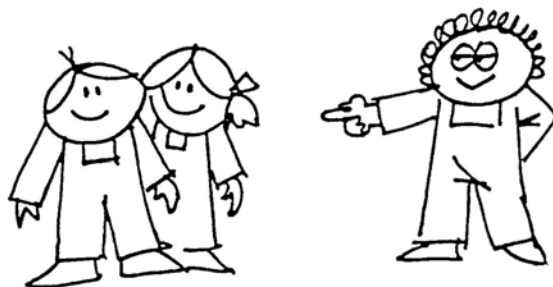
VI, DERE, DE

Vi

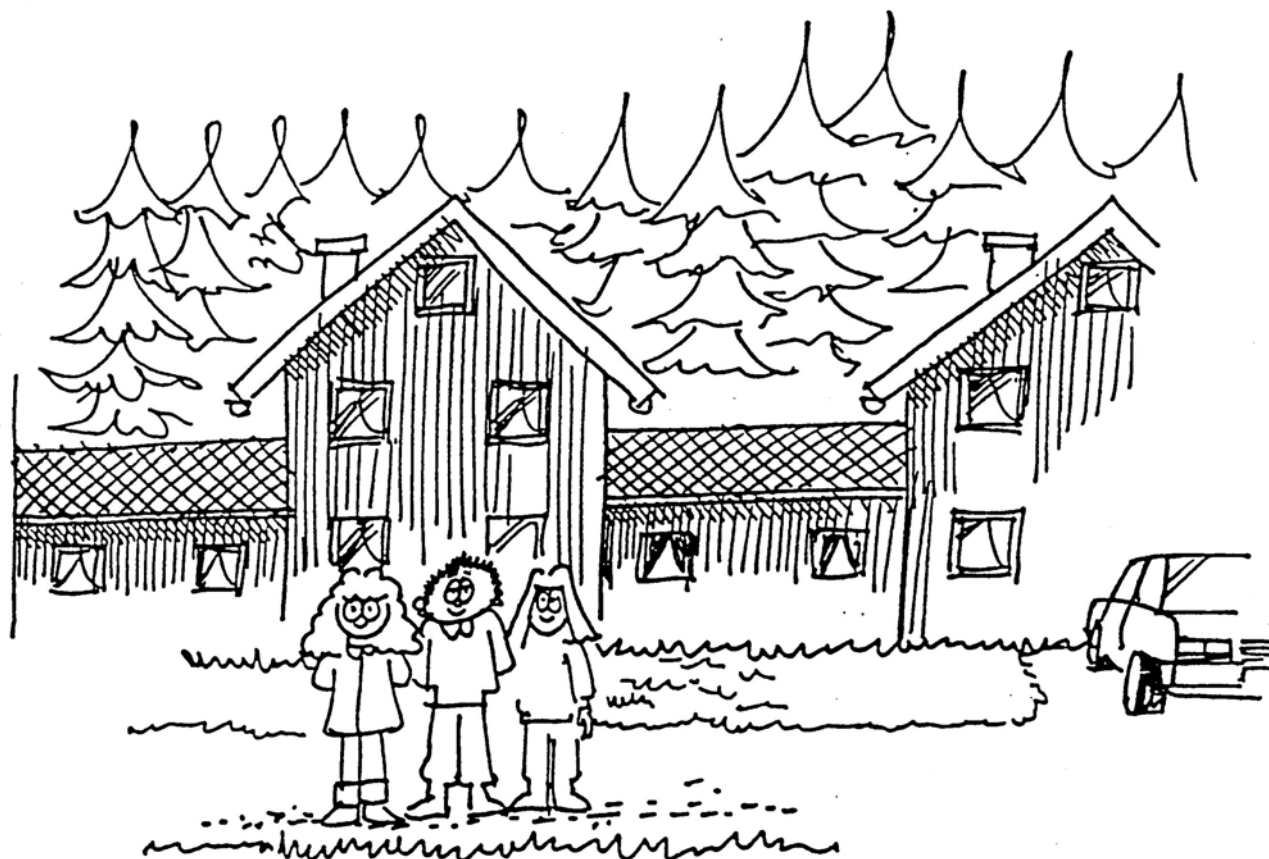

Dere

De

HEIDI, ÅSE OG PER

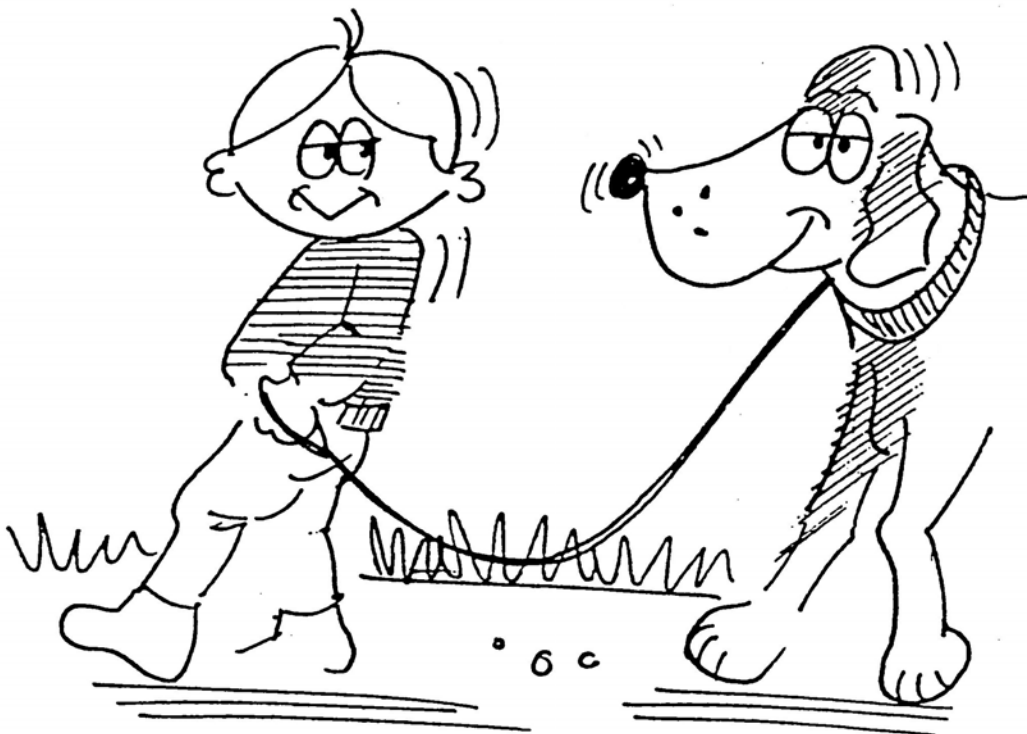
Per bor i dette huset sammen med mor, far, Åse og Heidi.
Heidi og Åse er tvillinger.
Per er tolv år og går i 7. klasse. Heidi og Åse er elleve år
og går i 6. klasse.
Alle sammen går på Sollia skole.

INGRID, HEIDI OG ÅSE

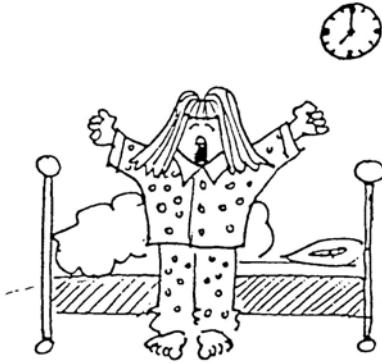
- Ingrid: Hei! Hvor skal dere?
Heidi: Vi skal til svømmehallen. Blir du med?
Ingrid: Nei, jeg må gjøre lekser.
Åse: Kan du ikke vente med leksene?
Ingrid: Nei, det kan jeg ikke.
Heidi: Vi må gå. Bussen kommer. Ha det!
Ingrid: Ha det!

MAGNUS OG BRUTUS

Her er Magnus.
Han har en stor hund som heter Brutus.
Magnus går tur med Brutus.
Brutus liker å være ute. Han snuser på alt.

EN DAG MED HEIDI

Heidi står opp klokka sju.

Hun går på badet og vasker seg.

Hun kler på seg.

Hun spiser frokost klokka halv åtte.

Klokka åtte går hun til skolen.

Skolen begynner klokka halv ni.

Klokka kvart over to går hun hjem.

Hun gjør lekser til klokka halv fire.

Hele familien spiser middag.

Heidi gjør ferdig leksene etter middagen.

Hver onsdag klokka seks spiller hun håndball.

Alle jentene dusjer.

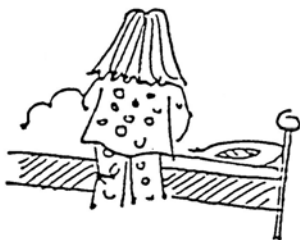
Av og til drikker Heidi brus.

Det er pop-program på TV i kveld.

Klokka ni går hun på badet og steller seg.

Så legger hun seg.

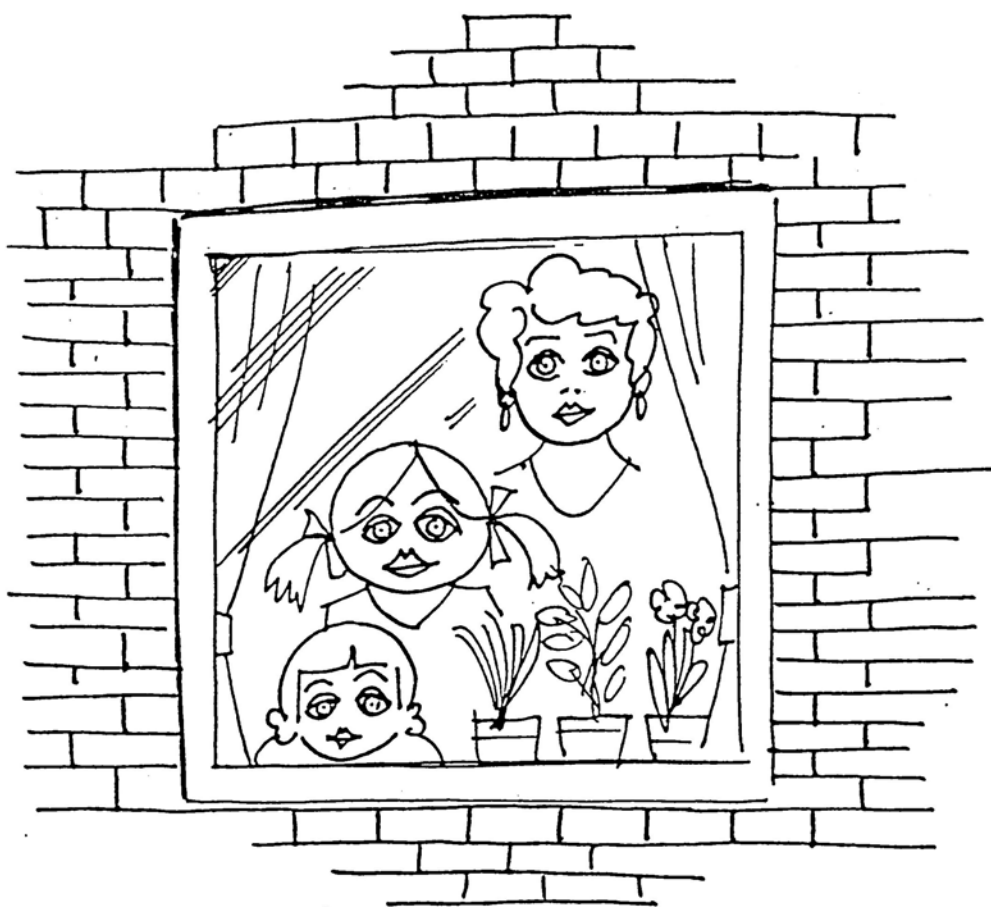

Hun leser ei bok.

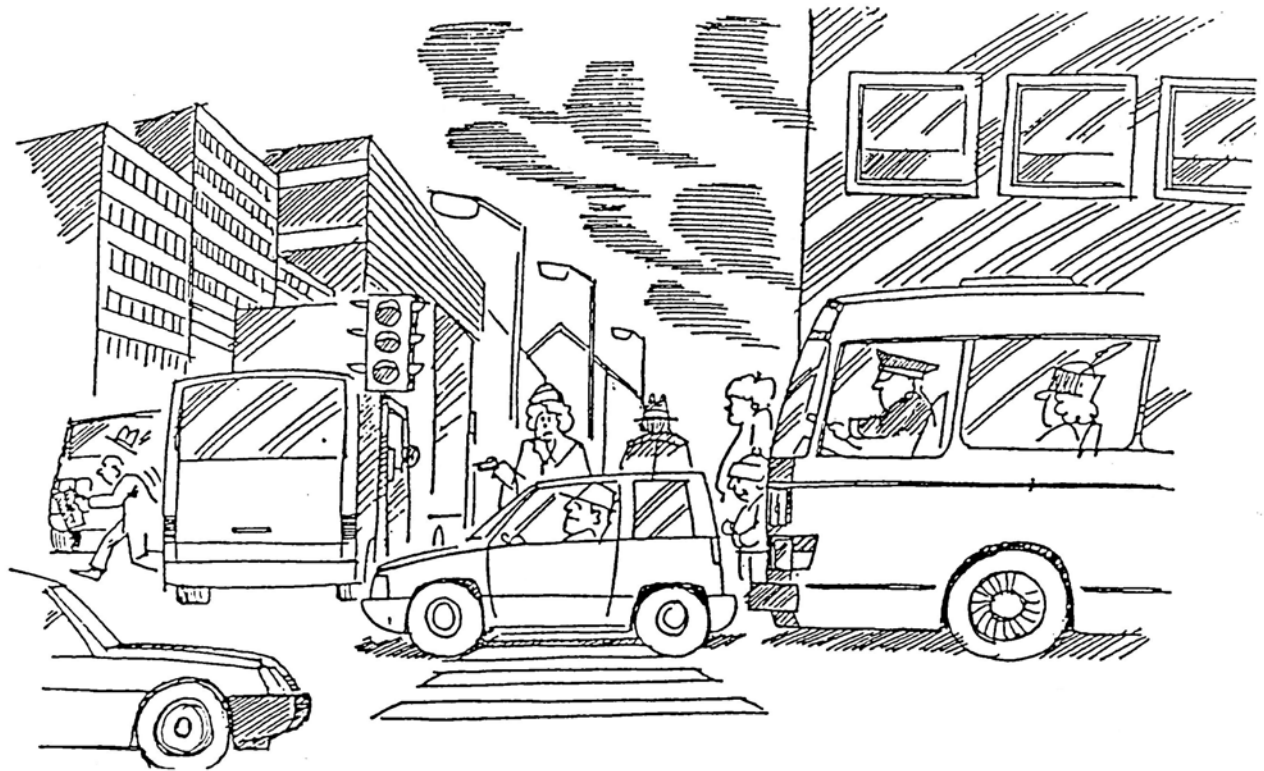
Klokka er ti. Heidi sover.

INGRID

Ingrid er elleve år. Hun bor sammen med mora si og broren sin i ei høyblokk i Sollia. Mora og faren til Ingrid er skilt. Faren hennes bor i en annen by. Broren til Ingrid heter Morten. Han er fem år og går i barnehagen. Ingrid går i sjette klasse sammen med Heidi og Åse.

TRAFIKK

I byen er det mye trafikk.

Der er det biler, busser, lastebiler, motorsykler, mopeder og sykler.

Vi ser ei dame som står på fortauet. Hun venter på grønn mann.

FORTID

Hva gjør du nå, Heidi?

Jeg leser ei bok.

Hva gjorde du i går?

Jeg leste ei bok.

Hva gjør du nå, Heidi?

Jeg spiser middag.

Hva gjorde du klokka åtte i dag?

Jeg spiste frokost.

Hva gjør du nå, Magnus?

Jeg ligger og leser.

Hva gjorde du i går kveld?

Jeg lå og leste.

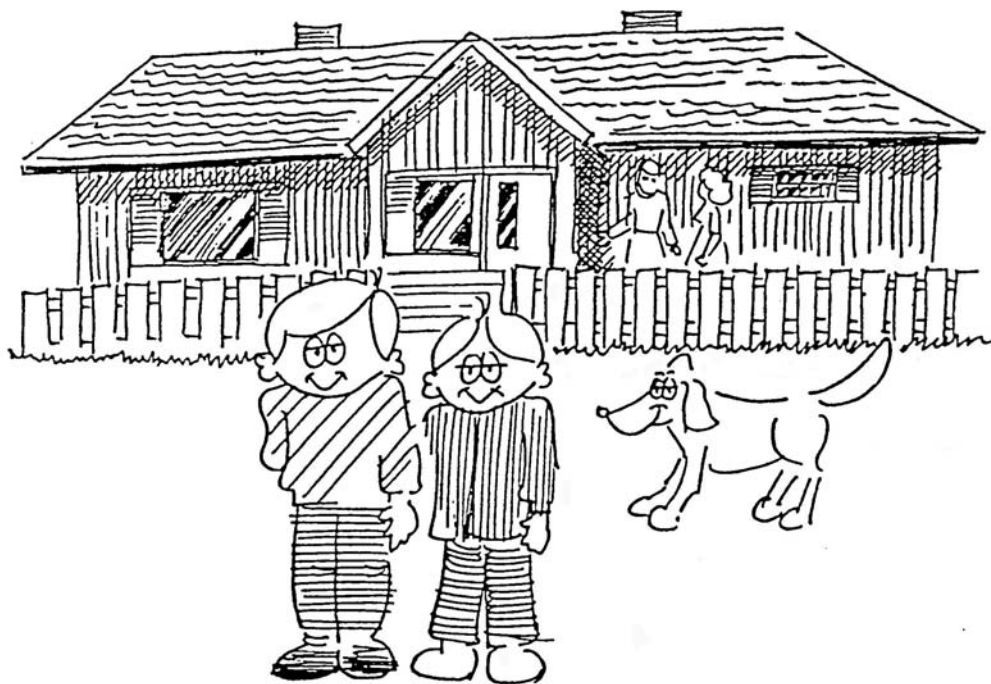
Hva gjør du nå, Åse?

Jeg sitter og skriver.

Hva gjorde du før i dag?

Jeg satt og skrev.

KJELL ÅGE OG MAGNUS

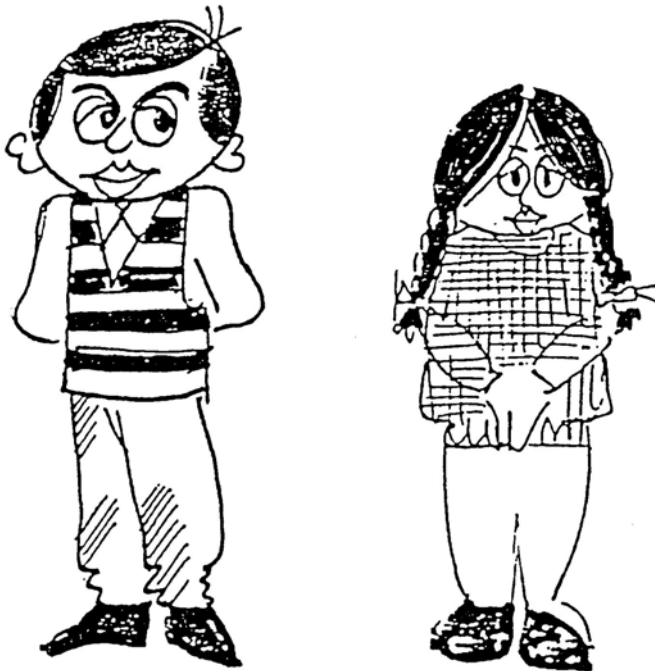
Kjell Åge er tolv år og går i sjuende klasse på Sollia skole.

Kjell Åge er broren til Magnus.

Magnus og Kjell Åge bor sammen med foreldrene sine i en stor enebolig.

De har en hund som heter Brutus. Han er stor og snill.

ALI OG FATIMA

Ali og Fatima er bror og søster.
De har flytta fra Furudal til Sollia.
De bor sammen med mor og far.
Ali går ut for å leke.

ÅSE OG ALI

Ali møter ei jente. Det er Åse.

Hei!

Hva heter du?

Jeg heter Åse. Hvor er du fra?

Men hvor er du født?

Du ser ikke norsk ut?

Snakker du norsk hjemme?

Bor du i Sollia?

Hvilken klasse går du i?

Det gjør broren min også.

Han heter Per.

Kanskje dere kommer i samme klasse.

Bli med hjem, så kan du treffe Per.

Hei!

Ali.

Furudal.

I Furudal.

Foreldrene mine kommer fra Pakistan, men jeg er født i Norge.

Nei, vi snakker urdu hjemme. Urdu er morsmålet mitt.

Ja, vi har nettopp flytta hit.

Jeg går i sjuende klasse.

Ok!

TIMEPLANEN TIL ALI

	mandag	tirsdag	onsdag	torsdag	fredag
1	Musikk	Engelsk	Norsk	Urdu morsmål	Norsk
2	Norsk	Engelsk	Norsk	Urdu morsmål	Engelsk
3	Norsk	Kroppsøving	Samfunnsfag	Urdu morsmål	Samfunnsf.
4	Matematikk	Kroppsøving	Samfunnsfag	Matematikk	KRL
5	Matematikk	Natur & Miljø	Heimkunnsk.	Matematikk	Kunst & h.
6	KRL	Natur & Miljø	Heimkunnsk.	Natur & Miljø	Kunst & h.
7					

Her er timeplanen til Ali.

Han liker best matematikk, morsmål og kunst og håndverk.

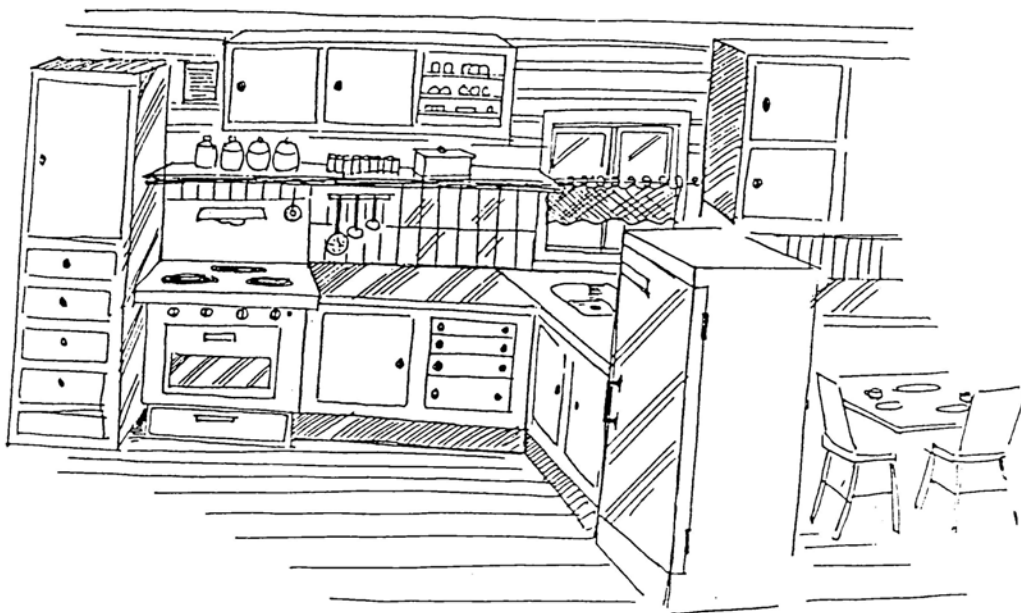
Morsmålet til Ali er urdu.

Han liker også kroppsøving.

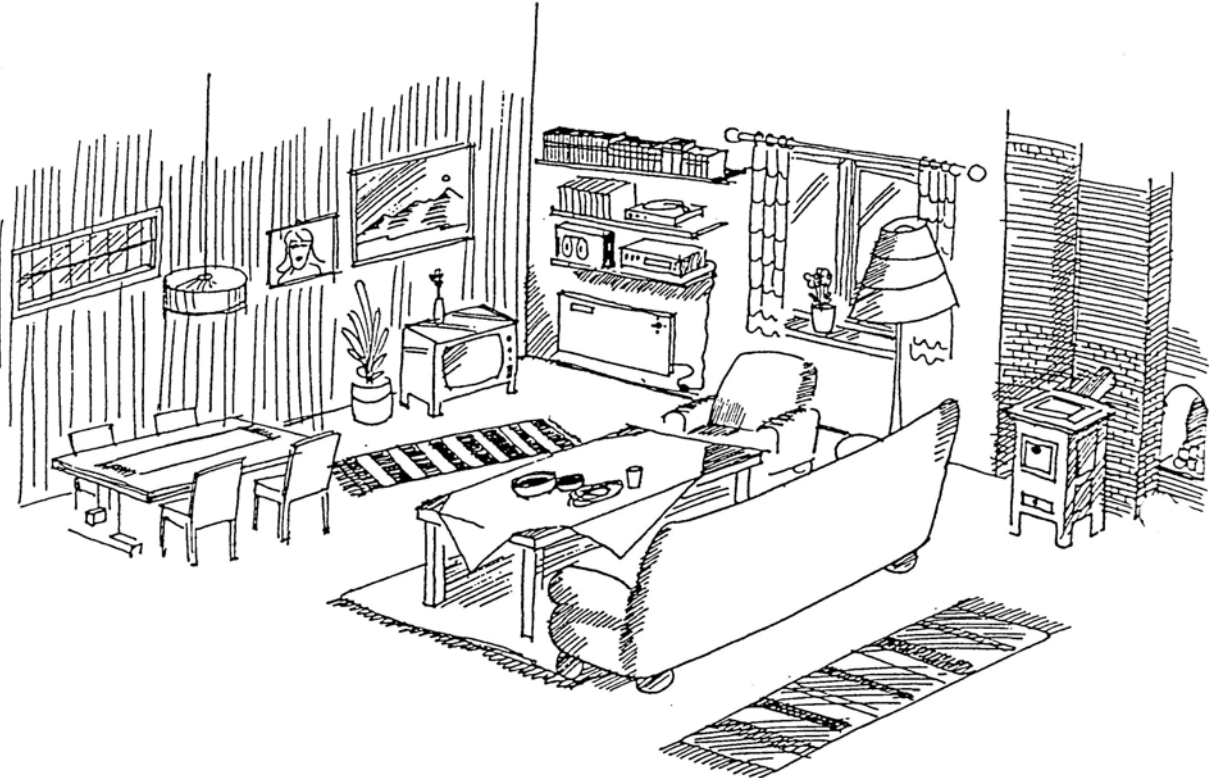
GANGEN

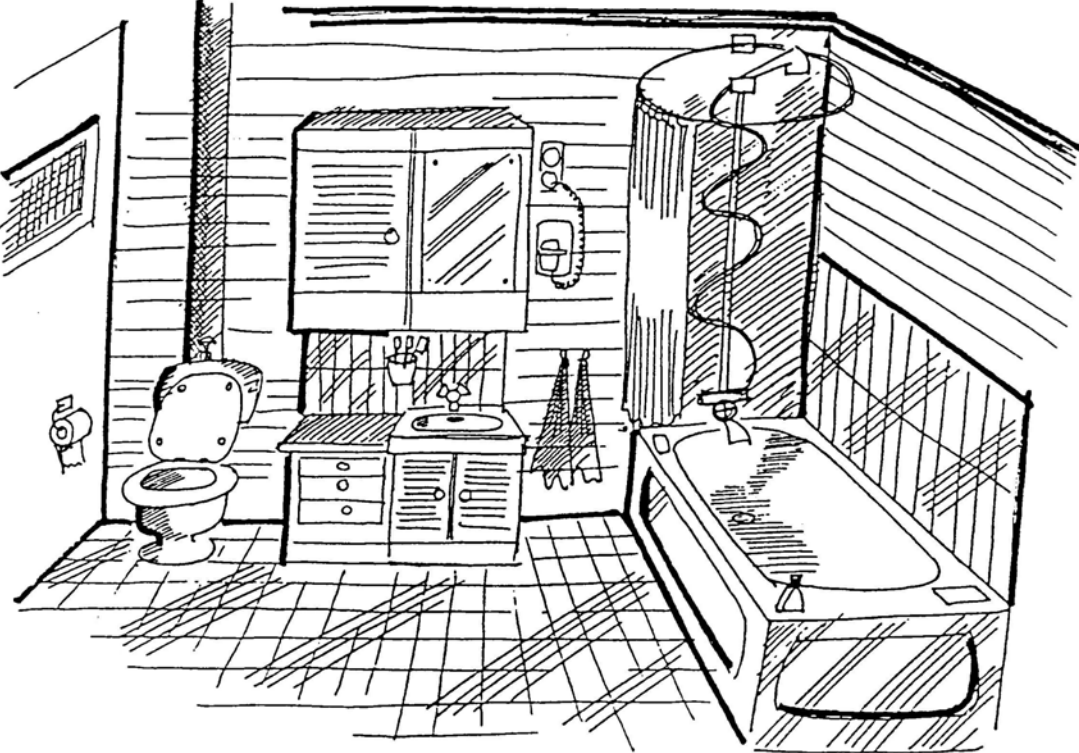
KJØKKENET

STUA

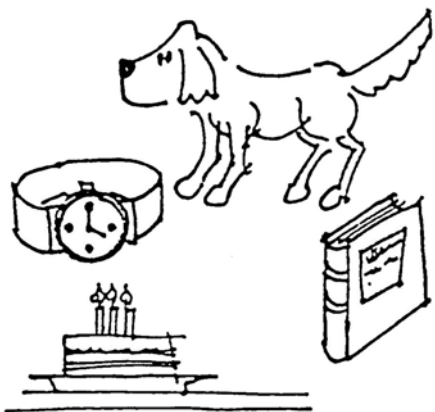
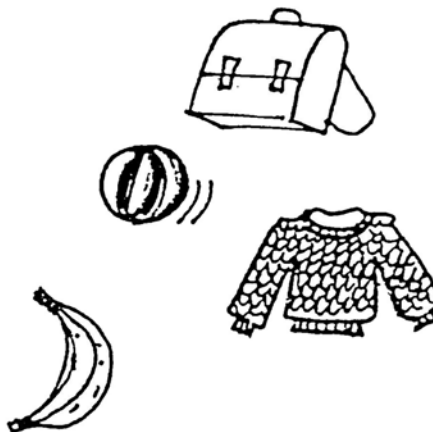
BADET

HANKJØNN, HUNKJØNN, INTETKJØNN

Hankjønn.

Jeg ser en gutt. Gutten har en ransel.
Han har en ball. Ballen er blå.
Han har en genser. Genseren er rød.
Han har en banan. Bananen er god.

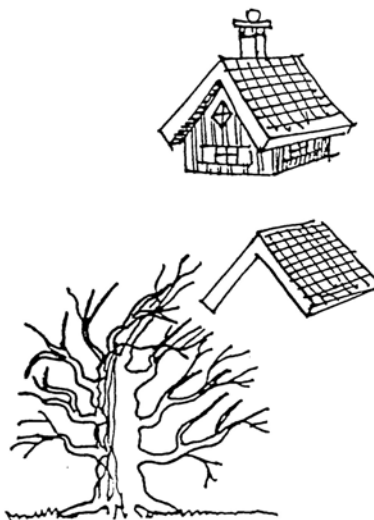

Hunkjønn.

Jeg ser ei jente. Jenta har en hund.
Hun har ei klokke. Klokka er fire.
Hun har ei bok. Boka er blå.
Hun har ei kake. Kaka er på bordet.

Intetkjønn.

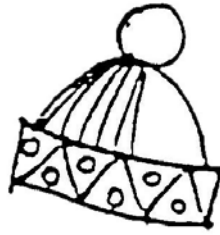
Jeg ser et hus. Huset er lite.
Det har et tak. Taket er rødt.
Jeg ser et tre. Treet har mange greiner.

KLÆR

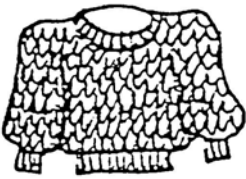
ei bukse

ei lue

ei jakke

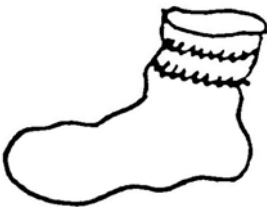
en genser

et skjørt

ei skjorte

en sokk

ei truse

en kjole

et skjerf

en vott

ei trøye

Se min kjole

Musical score for the song "Se min kjole". The score is written in G major (one sharp) and common time (C). It consists of three staves of music. The first staff has a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The notes are G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4. Above the notes are the chords G, Am, D7, and G. The lyrics are "Vå - re kjo - ler er i al - le far - ger,". The second staff has a treble clef and a key signature of one sharp. The notes are G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4. Above the notes are the chords Em, Am, D7, G, E7, and Am. The lyrics are "grønn, blå, rød, hvit, sort og man - ge fler, men hør nå ba - re,". The third staff has a treble clef and a key signature of one sharp. The notes are G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4. Above the notes are the chords D7, G, Em, G, D7, and G. The lyrics are "hva jeg vil for - tel - le, grønn, blå, rød, hvit, sort og man - ge fler."

Se min kjole, den er grønn som gresset,
alt hva jeg eier, det er grønt som den,
det er fordi jeg elsker alt det grønne,
og fordi en jeger er min venn.

Se min kjole, den er blå som havet,
alt hva jeg eier, det er blått som den,
det er fordi jeg elsker alt det blåe
og fordi en sjømann er min venn.

Se min kjole, den er hvit som sneen,
alt hva jeg eier, det er hvitt som den,
det er fordi jeg elsker alt det hvite,
og fordi en møller er min venn.

Se min kjole, den er rød som rosen,
alt hva jeg eier, det er rødt som den,
det er fordi jeg elsker alt det røde
og fordi et postbud er min venn.

Se min kjole, den er svart som kullet,
alt hva jeg eier, det er svart som den,
det er fordi jeg elsker alt det svarte,
og fordi en feier er min venn.

INGRID OG HEIDI

Ingrid har på seg en rød genser og ei blå bukse. Hun synes at buksa er fin. Buksa er ny, men genseren er gammel.

Heidi har på seg et skjørt og en genser. Hun har et hoppetau i handa. Heidi og Ingrid skal hoppe tau sammen.

MIN - DIN

Jeg har en ball.
Den er min.

Har du en ball?

Nei, kan vi bruke
din?

Ja, det er greit.

Skal vi leke i
parken?

Ja, det gjør vi!

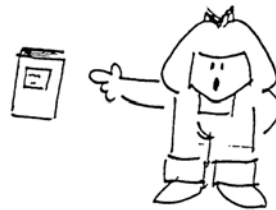

MI - DI

Jeg har ei bok.
Den er mi.

Jeg har ei veske.
Den er mi.

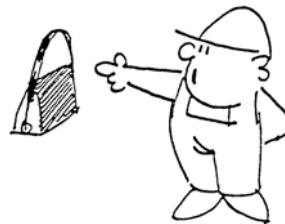

Er det boka di?

Ja, det er boka mi.

Er det veska di?

Ja, det er veska mi.

MITT - DITT

Skal vi gå hjem?

Ja, til huset mitt.

Hva skal vi gjøre der?

Vi kan leke med marsvinet mitt.

Ja, og vi kan spille med spillet ditt.

Ja, det gjør vi!

NY SYKKEL

Ali har ny sykkel. Han er veldig glad og plystrer og synger.
Han sykler til Kjell Åge og ringer på. Magnus åpner.

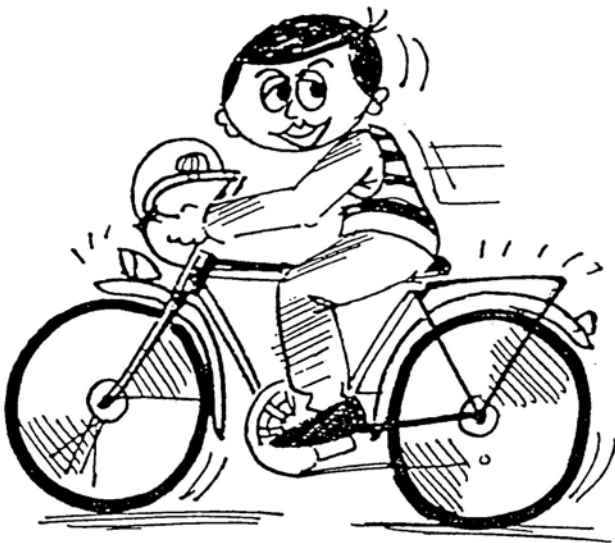
Ali: Hei! Er Kjell Åge hjemme?

Magnus: Ja, men han er syk. Har du ny sykkel?

Ali: Ja.

Magnus: Den er fin!

Ali: Ja, det synes jeg også.

Magnus: Hvor mye kosta den?

Ali: Mer enn 1000 kroner.

Magnus: Skal du ikke komme inn?

Ali: Nei, jeg må sykle hjem nå. Hils Kjell Åge da. Ha det!

Magnus: Ha det!

SOLLIA

Sollia ligger litt utenfor byen. Det bor mange mennesker der. De fleste bor i blokk, men noen bor i rekkehus eller eneboliger.

I Sollia er det mange butikker, det er bank og postkontor, lege og tannlege, barnehage og skole med svømmehall.

Utenfor blokkene er det en håndballbane, en fotballbane og en stor lekeplass for de små barna.

Like bak rekkehusene er det en stor skog hvor barna kan leke.

Heidi, Åse, Per, Magnus, Ali, Kjell Åge, Ingrid og Fatima synes det er fint å bo i Sollia.

PER OG INGRID

Per : Hei, hvor skal du?

Ingrid: Jeg skal på fotballkamp. Blir du med?

Per : Nei, jeg kan ikke. Jeg skal til Magnus.
Vi skal bytte frimerker.

Ingrid: Jeg skal på kino etter fotballkampen.
Blir du med?

Per : Kanskje. Jeg må spørre mor og far først.

Ingrid: Vet du hvor Heidi er?

Per : Hun og Åse er i byen. De kommer snart tilbake.

Ingrid: Kanskje de blir med på kino.

Per : Hva med Kjell Åge da? Kanskje han blir med deg.

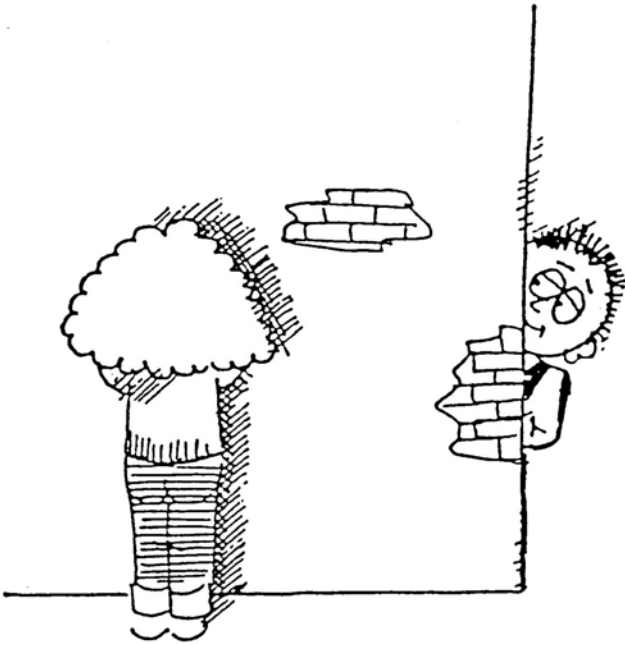
Ingrid: Nei, han må gjøre lekser.

Jeg må skynde meg. Kampen begynner snart.

Ha det!

Per : Ha det!

GJEMSEL

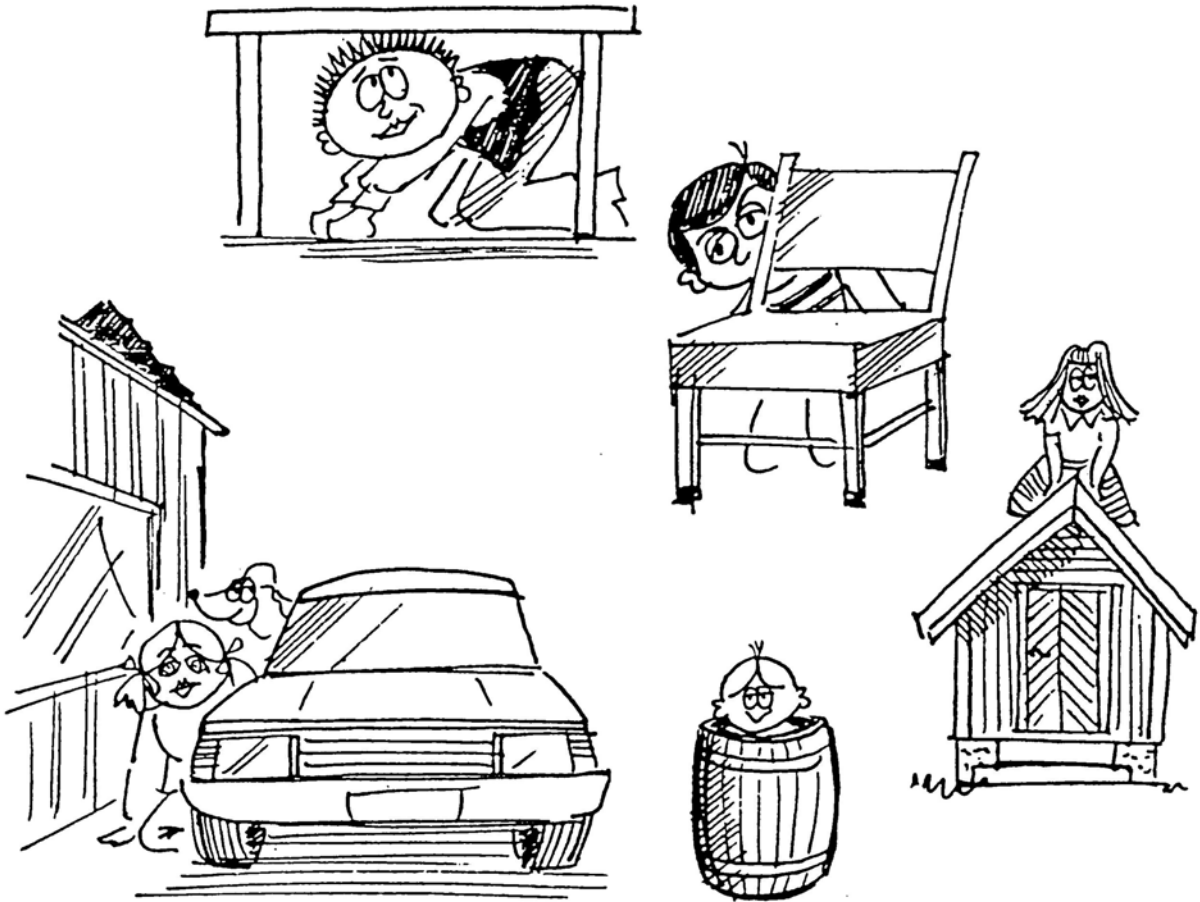
Barna leker gjemsel i hagen til Magnus og Kjell Åge.

Åse står mot veggen og teller.

Alle gjemmer seg så fort de kan. Noen gjemmer seg ute, og noen gjemmer seg inne.

”..... 96, 97, 98, 99, 100. Nå kommer jeg!

Hvor er dere alle sammen?” roper Åse.

Per er under bordet i stua.

Ali er bak stolen i kjøkkenet.

Ingrid er mellom bilen og huset.

Brutus er bak Ingrid.

Magnus er i tønna som står i hagen.

Heidi er på taket til lekestua.

ELLE MELLE

Akka bakka
bonka rakka,
etla metla
sjong dong,
filifong,
issa bissa topp.
Stopp!
Du er ute!

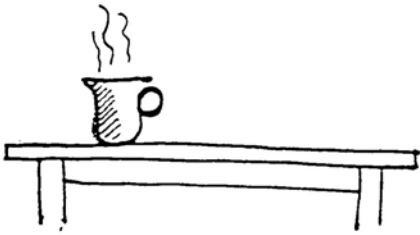
Elle melle må,
du skal stå!

Elle melle,
deg fortelle.
Skipet går
ut i år.
Rygg i rand,
to i spann.
Snipp, snapp, snute,
du er ute!

Ole dole doff,
kinkeliane koff.
Koffeliane,
birkebane,
Ole, dole, doff.

PÅ, I

Koppen er på bordet.

Jenta sitter på stolen.

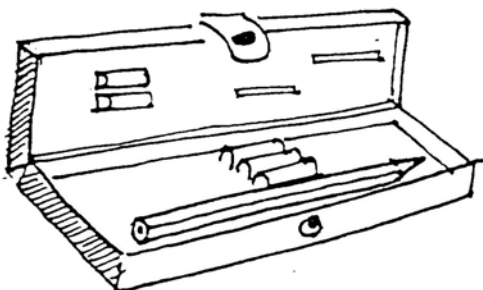
Boka er i sekken.

Mannen sitter i båten.

Dama sitter i bilen.

Blyanten er i pennalet.

MOTSATTE ORD

lang

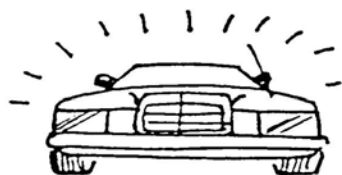
kort

liten

stor

fin

stygg

varm

kald

lett

tung

hard

mjuk

HODET

hår
øye/øyne
øyenbryn
øyenvipper
øre
munn
tann/tenner
hals

panne
nese
hake
kinn
ansikt
fjes

SANSENE

Vi hører med ørene.

Vi ser med øynene.

Vi smaker med
tunga.

Vi lukter med nesa.

Vi føler med huden.

DU HAR TO ØYNE SOM DU KAN SE MED

Du har to øyne som du kan se med,
og munnen kan du blant annet le med.
Og du kan smake, og du kan høre,
og selv bestemme hva du vil gjøre.
Og du kan lukte en appelsin,
og du kan føle med hånden din.

KROPPEN

skulder/skuldrer

rygg

bryst

mage

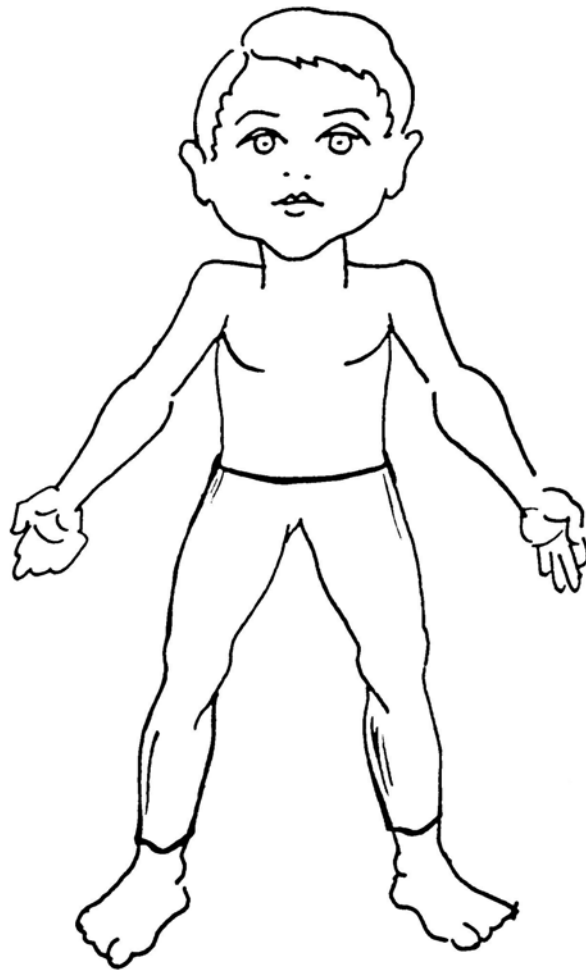
rumpe

lår

bein

legg

fot/føtter

hals

nakke

arm

albue

hand/hender

finger/fingrer

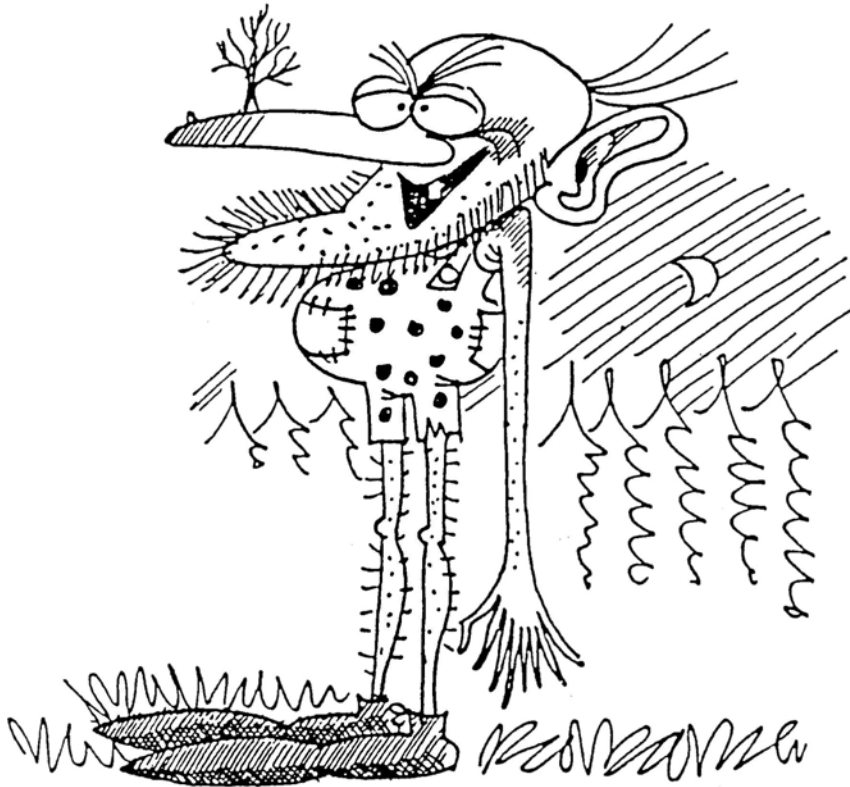
kne/knær

hæl

tå/tær

Hode, skulder kne og tå, kne og tå,
hode, skulder, kne og tå, kne og tå.
Øre, øyne, hake, nese, munn,
hode, skulder, kne og tå, kne og tå.

SKOGTROLLET

Her er skogtrollet.
Han har ikke hår på hodet, bare fire lange hår i nakken.
På haka har skogtrollet skjegg.
Øynene er gule og ørene er grønne.
Han har bare én tann i munnen.
Nesa er stor og haka er lang. På nesa har trollet et lite tre.
Beina og armene til trollet er lange, og føttene er store som båter.
Han har åtte lange, tynne fingrer på hver hand.

MÅNEDENE

1.	januar
2.	februar
3.	mars
4.	april
5.	mai
6.	juni
7.	juli
8.	august
9.	september
10.	oktober
11.	november
12.	desember

ORDENSTALL

11.	ellefte
12.	tolvte
13.	trettende
14.	fjortende
15.	femtende
16.	sekstende
17.	syttende
18.	attende
19.	nittende
20.	tjuende
21.	tjueførste
30.	trettiende

BURSDAG

Første august hadde Heidi og Åse bursdag.

De hadde selskap, og det kom familie og venner.

De fikk mange gaver, både klær og leker.

Heidi var glad for en genser som hun fikk av mor og far,
men Åse likte best buksa hun fikk av onkel.

Alle spiste kake og drakk brus. De voksne drakk kaffe.

FAMILIEN LARSEN

mormor

morfar

farmor

farfar

onkel

tante

mor

far

onkel

tante

Åse

Per

Heidi

I KLASSEROMMET

Læreren kommer inn i klasserommet.

En av elevene er borte.

”Hvor er Kjell Åge?”

sier læreren som heter Toril.

”Vi vet ikke. Han er ikke her!”

sier elevene.

Toril går bort til vinduet og ser ut.

Nei, ingen er ute i skolegården.

På vei tilbake til tavla hører hun en lyd i skapet.

”Hva var det?” spør hun.

”Vi hører ingenting!” sier elevene.

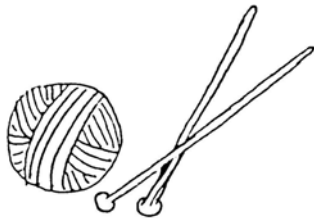
Plutselig faller Kjell Åge ut av skapet sammen med mange bøker.

”Slutt nå med dette tullet, så vi kan begynne timen!” sier Toril sint.

”Gjør du noe slikt en gang til, så sender jeg melding med deg hjem!” sier hun til Kjell Åge.

FORMING

Tekstilforming

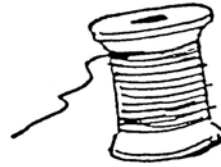

garn

strikkepinner

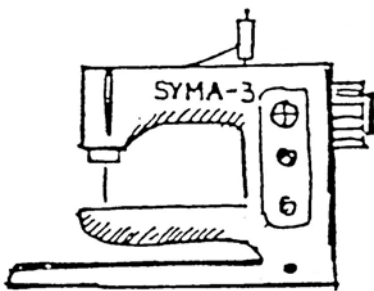
nål

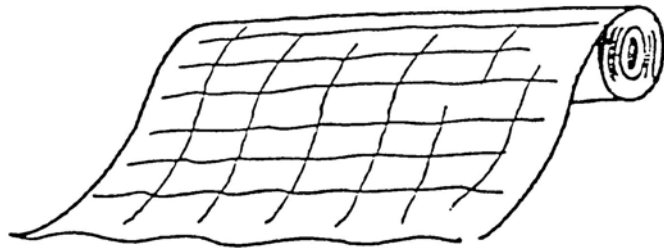
sytråd

saks målbånd

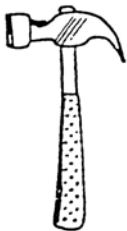

symaskin

stoff/tøy

Sløydforming

hammer

tang

sag

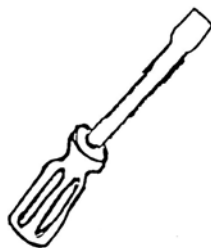
høvel

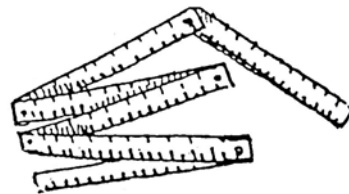
spiker

skrue

skrujern

tommestokk

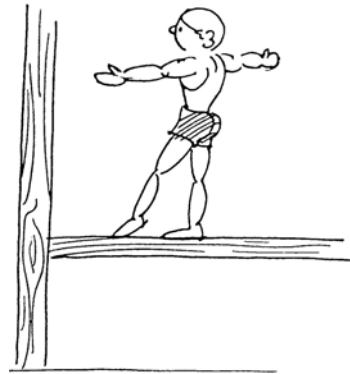
EN GYMNASTIKKTIME

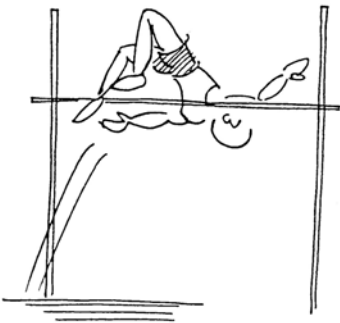
Han henger i ribbeveggen.

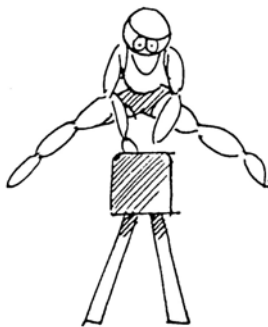
Hun klatrer i tauet.

Han balanserer på bommen.

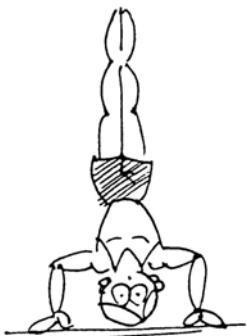
Hun hopper høyde.

Han hopper over bukken.

Hun ruller kråke.

Han står på hodet.

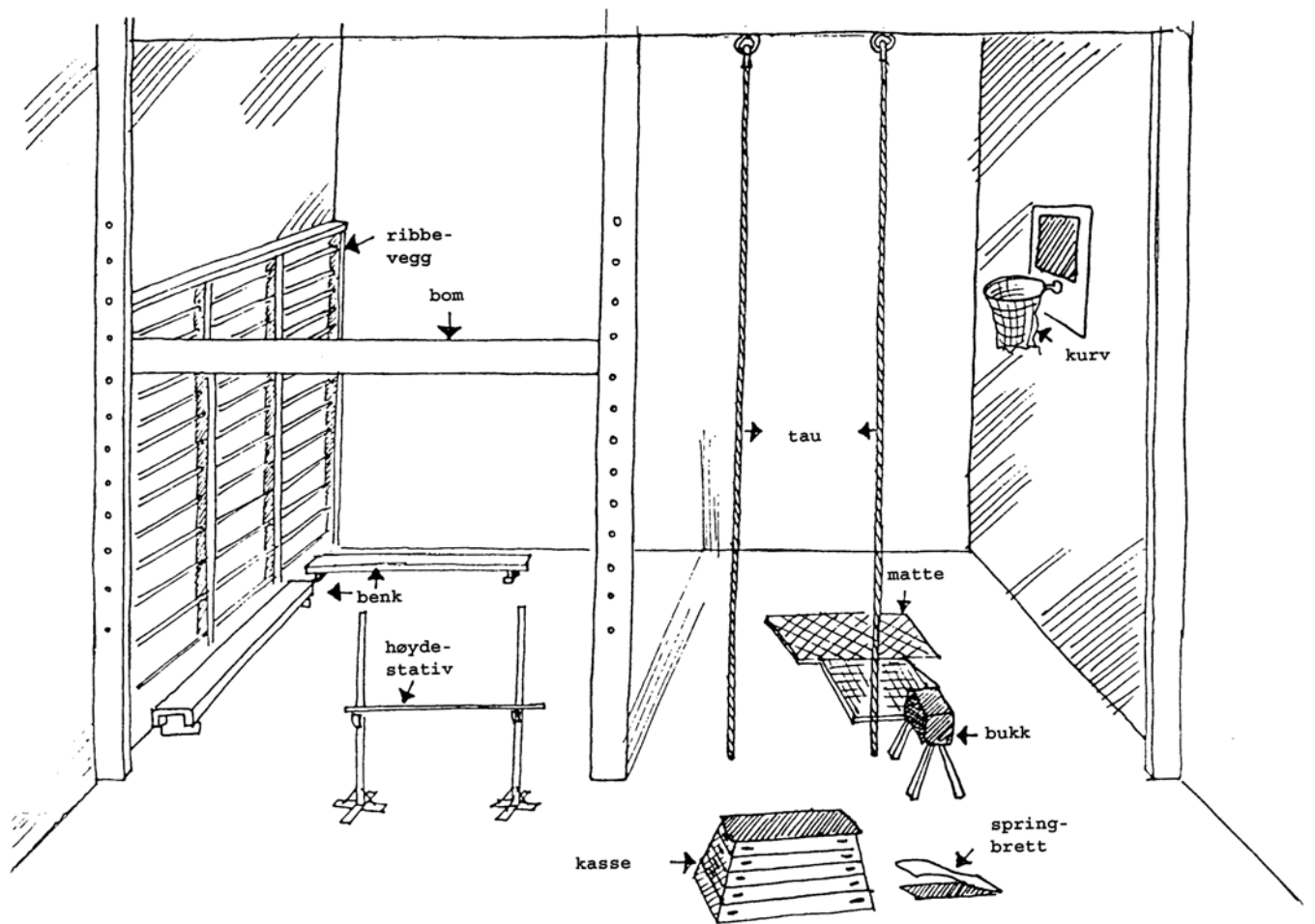

Hun kaster ballen i kurva.

Hun hopper bukk.

GYMNASTIKKSALEN

I BUTIKKEN

Fredag etter skolen var Kjell Åge med mor til butikken.
De skulle kjøpe mat og ei bukse til Kjell Åge.
De kjørte til et stort varehus i sentrum,
for der var det ganske billig.
Det var mange avdelinger i varehuset.

Først gikk de til matavdelinga.
Der kjøpte de melk og brød,
smør og pålegg. Frukt og grønnsaker måtte de også ha, og til slutt kjøpte de peanøtter og brus. Det kjøpte de fordi det snart var helg. I helga pleide de å kose seg med noe ekstra godt.

Da de hadde betalt i kassen, gikk de til klesavdelinga.
Kjell Åge så ei bukse som han syntes var kjempesfin.
”Å mor, denne bukse er helt super. Kan jeg ikke få den?
Vær så snill da, mor! Si ja da, mor,” maste han.
”Nei, den er altfor dyr,” svarte mor.
”Men se her! Her er ei bukse til halve prisen.
Og den er da like fin. Synes du ikke?
Her er størrelsen 16 år, og det må du ha. Prøv den da!”
Kjell Åger prøvde bukse. Den passa akkurat.
”Nå, hva synes du?” spurte mor.
Kjell Åge så seg i speilet. Han syntes at bukse var ganske fin.
Han bestemte seg for å ta den. Han skifta igjen, og mor tok bukse med til kassen og betalte.
Begge var fornøyd. Kjell Åge var glad fordi han hadde fått ny bukse, og mor var glad fordi bukse både var bra og billig.

MAT

brød

smør

egg

syltetøy

ost

pølse

melk

saft

brus

te

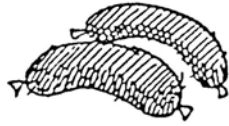

kaffe

Middagsmat

kjøtt

pølse

kjøttkaker

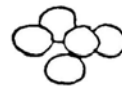
suppe

fisk

fiskekaker

fiskeboller

Grønnsaker

potet

gulrot

hodekål

blomkål

tomat

agurk

paprika

løk

Frukt

eple

appelsin

pære

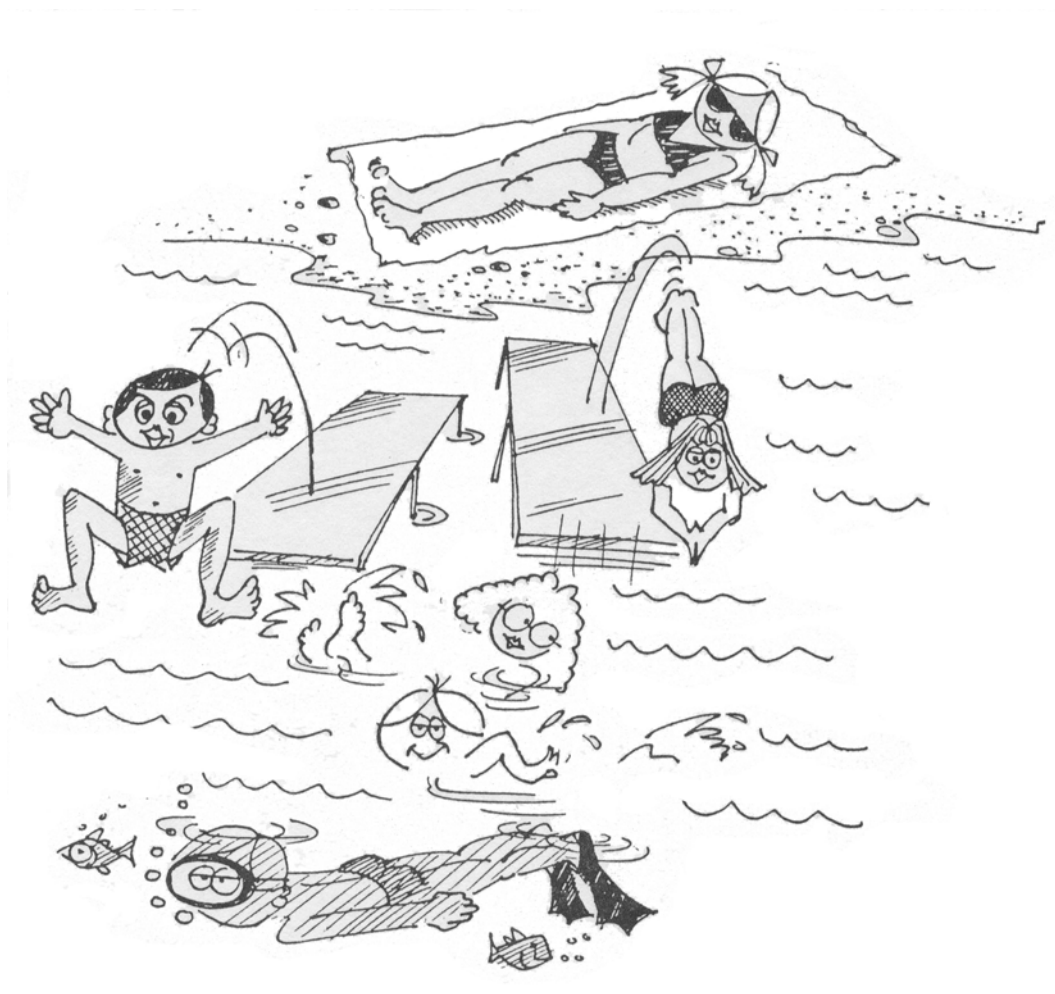

banan

druer

PÅ BADETUR

Sola skinner. Det er en varm og fin dag i juli.
Ali, Ingrid, Åse, Heidi, Kjell Åge og Magnus
har gått ned på stranda for å bade.

Ingrid ligger og soler seg. De andre bader.
Ali hopper i vannet og Heidi stuper.
Magnus svømmer og Åse ligger på ryggen og plasker.
Kjell Åge dukker ned i vannet. Kanskje han ser en fisk?

PÅ BONDEGÅRDEN TIL ONKEL PETTER

Per er på besøk hos onkel Petter, som har en bondegård.
På gården er det mange dyr; kyr, høns, griser, hester, en hund og ei katt.

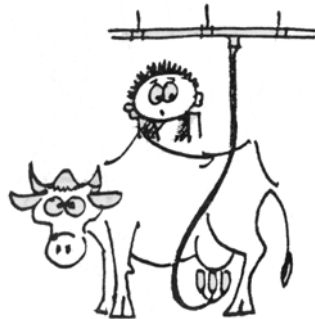
Per får gå tur med hunden,
som heter Passopp.
Den er veldig snill,
men den bjeffer
hvis det kommer ukjente til gården.

Per får også lov til å ri på hesten,
som heter Svarten.

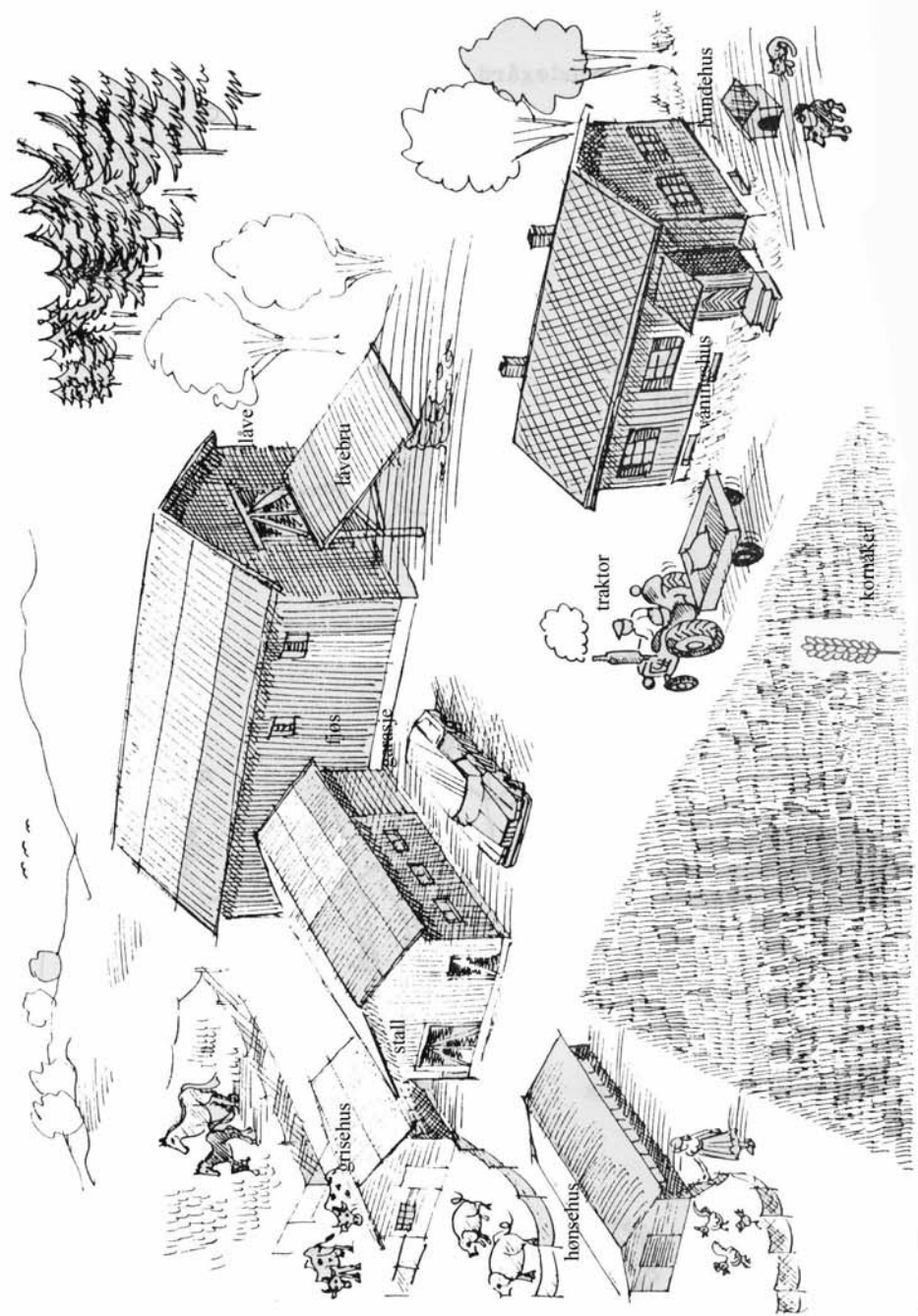
Hver dag får Per bli med
og melke kyrne i fjøset.

Per liker å komme på besøk til onkel Petter.

EN BONDEGÅRD

JEG VIL BYGGE MEG EN GÅRD

Jeg vil bygge meg en gård med en hage utenfor eng og
åker må det være, ku og sauer bak et gjerde og så
bygger jeg til sist. rødmalt hus med trapp og kist.

Fjøset skal stå like ved.

Der skal være plass til tre
brune kuer som jeg steller
alle morgener og kvelder.

Og i stallen står en hest
som jeg liker aller best.

Gjess og høns og gris er bra.

Og et stabbur vil jeg ha.

Der skal stå i lange rekker
fulle tønner, tunge sekker.

Og så trenger jeg en pus
som kan fange mange mus.

Tett ved sjøen vil jeg bo.

Og om kvelden skal jeg ro
ut og se til garn og ruse
for å skaffe mat til huset.

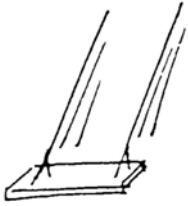
Og så ror jeg hjem til mor,
for hun bor jo der jeg bor.

I BARNEHAGEN

Morten går i barnehagen. Klokka åtte hver dag drar mamma og Morten til det røde huset hvor barnehagen er. Morten liker særlig godt å leke ute i barnehagen.

Det er så mange leker der.

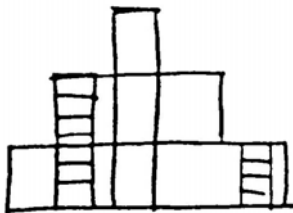
Det er

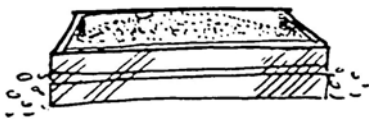
huske

sklie

klatrestativ

sandkasse

og en båt.

Morten leker at han ror i båten sammen med ei jente som heter Gerd Eva.

De ror langt for å fiske.

Klokka tre kommer mamma og henter Morten.

De tar bussen hjem.

PAPEGØYEN TIL INGRID

Ingrid har en papegøye som heter Jakop.
Jakop er ti år. Han er gul, grønn og litt
rød. Han har små vinger og en lang stjert.

Jakop kan snakke litt. Hver gang telefonen ringer,
sier han: ”Hallo, hallo!”
Når Ingrid kommer hjem fra skolen, sier
han: ”Kom hit, kom hit, kom hit!”
Ingrid snakker mye med Jakop.
Hun vil lære han å synge også.
Hun synger: ”Bæ, bæ, lille lam.”
Jakop prøver mange ganger,
men det blir bare tull. Ingrid ler.
”Du kan ikke synge, men det gjør ingenting,”
sier hun. Så tar hun Jakop på fingeren sin
og snakker lenge med han.

INGRID ER SYK

”Å, så trøtt jeg er,” tenkte Ingrid. Hun gikk på badet for å vaske seg og kle på seg. Hun så seg i speilet. Hun hadde røde prikker over hele ansiktet. Hun tok av seg nattkjolen. Hun hadde røde prikker på kroppen også.

”Mor, mor, kom og se!” ropte hun.

”Det er sikkert røde hunder. Det er mange som har hatt det i den siste tida,” svarte mor.

”Det er ikke farlig, men det er nok best at du går og legger deg.”

Ingrid kunne ikke gå på skolen den dagen, og ikke resten av uka heller.

Hun måtte være hjemme til alle prikkene var borte, og hun ikke hadde feber mer.

*Har du vondt i magen
så gå til Per i hagen
og sett deg på en stein
og gnag på et bein.
Så blir du bra i magen.*

PÅ UNGDOMSKLUBB

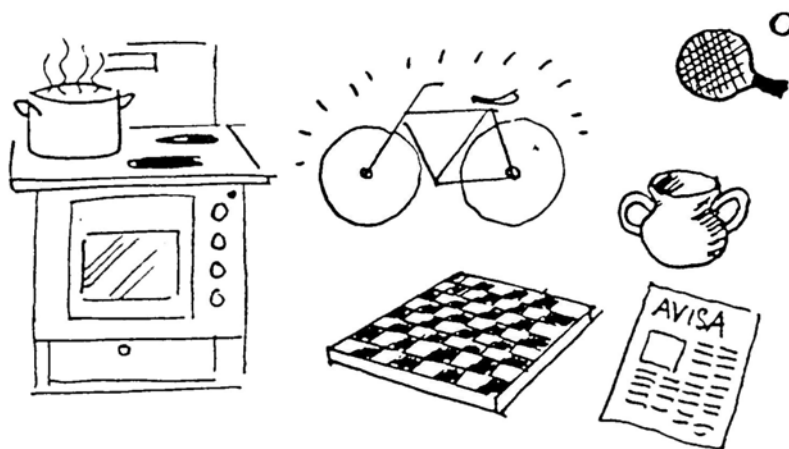

Barna hadde venta lenge på at det skulle bli ungdomsklubb på skolen. En dag snakka Per med rektor, og da fikk han høre at det skulle bli klubb fra neste uke. Hver onsdag fra klokken 6 til 9 for elevene i femte, sjette og sjuende klasse.

Alle snakka om klubben, om hvor bra det skulle bli og hva de skulle gjøre.

Alle fikk velge mellom å:

- lage mat
- stelle sykkel
- spille sjakk
- forme i leire
- lage klubbavis
- spille bordtennis
- bruke datamaskin

Den siste timen skulle de få lov til å danse.

HOBBY

Sport og idrett

fotball
basketball
håndball
friidrett
svømming
ski
tennis

Samle

frimerker
glansbilder
dukker
popstjerner
steiner
mynter

Ungdomsklubb

spill
dans
diskusjon
kurs

Musikk

piano
gitar
trommer
trompet
fløyte
spille CD-plater

Dyr

katt
hund
hest
marsvin
kanin
papegøye

PÅ SKITUR

Ingrid, Morten og mor hadde bestemt seg for å dra på skitur i helga. Lørdag var det dårlig vær, men søndag var det sol og varmt vær. Ingrid, Morten og mor sto opp tidlig. Humøret var på topp, for de skulle jo på skitur.

De pakka sekkene sine i en fart. Så tok de bussen opp i marka. Derfra gikk de innover mot Storheia. Da de hadde gått noen kilometer, ble Morten sliten. De satte seg ned, tok fram kakao og mat fra sekken og koste seg i vårsola.

Det var en fin bakke der de satt, og Ingrid og mor laga et hopp midt i bakken. Morten og Ingrid syntes det var kjempegøy å hoppe, og Morten var ikke sliten mer. Mor satt og solte seg. Etter en times pause gikk de videre innover mot Storheia.

PÅ SKØYTER

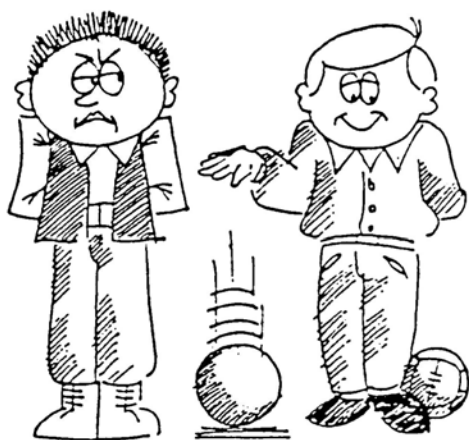
Heidi er på vei til Ingrid. Hun tar heisen opp og ringer på.

- Heidi: Hei! Er Ingrid inne?
Mor : Ja da! Jeg skal rope på henne.
Ingrid: Hei!
Heidi : Hei! Blir du med og går på skøyter?
Ingrid: Tja. Jeg er jo ferdig med leksene.
Ja, jeg kommer. Kom inn mens jeg kler på meg.
Heidi : De har nettopp vanna banen, så isen er kjempefin.
Ingrid: Mamma, hvor er skøytene mine?
Mor : Hysj, ikke rop sånn! De er der du la dem sist du brukte dem. Har du sett i skapet i gangen?
Ingrid: Nei! Jo, her er de!
Mor : Skal du ikke ta på deg skjerfet?
Ingrid: Det er ikke så kaldt ute.
Mor : Jo, det er det! Har du tenkt å bli syk?
Ingrid: Ja vel da! Jeg skal ta på meg skjerfet.
Ha det!
Mor : Ha det! Og husk at du skal være hjemme til klokka sju!

PER ER SJALU

Per var sur da han gikk hjem fra skolen. For en dårlig dag! Han hadde fått mange feil på matematikkprøven, og i friminuttet fikk han ikke være med å spille volleyball. Han syntes alle var dumme, men aller dummest var Kjell Åge.

Per var sjalu på Kjell Åge fordi han alltid fikk det han ville ha. Kjell Åge hadde to fine fotballer, mange bøker og mange fine leker. Per hadde bare én ball, han hadde ikke mange bøker og ikke hadde han så mange leker heller. Per skulle gjerne hatt de legoklossene som Kjell Åge hadde. Da kunne han ha bygd mange hus, fabrikker og biler.

Per bestemte seg for å spare ukepengene sine. Da kunne han også kjøpe lego. Ja, han ville kjøpe enda mer lego enn det Kjell Åge hadde.

Per ble i bedre humør nå. Kjell Åge var jo i virkeligheten ganske grei. Han ville gå bort til Kjell Åge etter middagen.

HOS TANNLEGEN

Onsdag var Magnus hos tannlegen. Tannlegen har kontor på skolen, og tannlege-assistenten kom inn i klasserommet og henta Magnus. Han fikk nok litt vondt i magen da.

”Jeg er litt redd for tannlegen,” tenkte han.

”Huff, jeg gruer meg.”

Men til de andre elevene sa han bare:

”Pytt! Det er da ikke noe farlig å gå til tannlegen.”

Han hadde hull i en jeksel.

”Vi behøver ikke å trekke tanna,” sa tannlegen,

”men vi må nok bore litt.”

Det gjorde litt vondt, og da hullet var fylt igjen, sa tannlegen:

”Vær så god! Nå kan du skylle munnen, så er du ferdig.

Nå er det et år til du skal hit neste gang.”

PÅ KINO

- Mor : Magnus, vil du tjene ti kroner?
Magnus : Ja, hva skal jeg gjøre?
Mor : Kjøp fire liter melk, et brød og tjue egg.
Ta på deg den tjukke jakka, for det er kaldt ute.
Magnus : OK! Ha det!

Magnus møter Ali og Kjell Åge utenfor kiosken.

- Magnus : Hei, hvor skal dere?
Ali : Vi skal på kino. Blir du med?
Magnus : Ja! Men jeg må på butikken først. Venter dere?
Kjell Åge : Det er så kjedelig å stå her og vente. Vi går ned til bussholdeplassen. Skynd deg da!

Ali og Kjell Åge venta et kvarter. Så kom Magnus, og alle tre tok bussen til byen.

Utenfor kinoen var det mange plakater. De bestemte seg for å se en cowboy-film. Kjell Åge kjøpte billettene, mens Ali og Magnus kjøpte sjokolade og kjeks. Kjell Åge måtte stå lenge i kø, for det var mange som skulle se filmen. Endelig kunne de gå inn.

- Magnus : Jeg håper at filmen ikke er kjedelig!
Ali : Nei, det er mange i klassen som har sett den. Den er kjempefin.
Kjell Åge : Hysj! Nå begynner filmen.

DA BRUTUS FORSVANT

Brutus og Ole

Mor og far var gått til jobben, og Magnus og KjellÅge hadde gått på skolen. Brutus var i hagen som vanlig. Han pleide å gå ute hele dagen. Grinda var lukka, så han kom seg ikke ut. Utpå dagen kom det to gutter forbi. Brutus fikk se guttene, og peip og logra med halen. Guttene stansa ved grinda.

”Så fin hund!” sa den ene gutten.

”Vi går inn og klapper den.”

De åpna grinda og gikk inn. Brutus var glad for å få besøk, og han hoppa rundt guttene og logra og peip.

”Vi tar den med oss hjem,” sa den ene gutten.

”Ja, det gjør vi. Og så kan vi gå tilbake med den om ei lita stund,” svarte den andre.

De leide Brutus i halsbandet og gikk hjem til den ene gutten. Han het Ole. Ole fant frem mat til Brutus, og de lekte og koste seg hele dagen og ble veldig gode venner. Ole syntes det var fint å ha en hund. Det var så godt å klappe den og kjæle med den, og Ole glemte helt å gå tilbake med Brutus.

BRUTUS ER BORTE

Da Magnus kom hjem fra skolen den dagen og så at Brutus var borte, ble han redd. Han sprang ut og ropte og plystra på hunden mange ganger, men Brutus kom ikke.

”Kanskje Kjell Åge har gått en tur med han?” tenkte Magnus og gikk inn for å vente på broren sin.

Etter en times tid kom Kjell Åge og Ali gående bortover veien. Magnus styrta ut. ”Har dere sett Brutus?” ropte han andpusten.

”Nei,” sa Kjell Åge. ”Brutus var borte da jeg kom hjem fra skolen i dag, så jeg tenkte at du hadde gått ut med han.”

”Å, hvor kan han være? Kanskje han er overkjørt, kanskje han er død?” Magnus begynte å gråte.

”Så, så! Nå må du ta det litt med ro,” sa Kjell Åge.

”Jeg får ringe mamma på jobben og høre hva vi skal gjøre.”

Kjell Åge ringte og forklarte mor hva som hadde skjedd.

”Du får ringe til politiet og høre om de har fått inn en hund,” sa mor.

Kjell Åge ringte politiet, men de hadde ikke fått inn en stor og brun hund.

”Da må vi dra ut og lete,” sa Kjell Åge. ”Vi spør Heidi, Åse og Fatima om de kan hjelpe oss også.”

Etter ei stund var seks barn i full gang med å lete etter Brutus. De dro hver til sin kant. En dro opp i skogen, en sykla rundt alle blokkene, en sprang til skolen, en dro ned til lekeplassen, en gikk til butikkene og en sykla oppover veien.

HJEMME HOS OLE

Klokka fem kom mora til Ole hjem.

”Men hva i all verden!” sa hun da hun fikk se Brutus.

”Hvor har du funnet den hunden?”

”Æh, mmm, jeg fant den på veien. Den fulgte etter meg hele veien hjem. Jeg prøvde å jage den, men den ville ikke gå. Derfor tok jeg den med inn,” forklarte Ole.

”Å, mamma! Kan ikke jeg få beholde den? Vær så snill!” bad han.

”Nei, Ole, det kan du ikke,” svarte mor. ”Du må da forstå at det er noen som eier hunden. Kanskje er det en liten gutt som eier den. Kanskje sitter han og gråter nå fordi han har mista hunden sin.”

Mor gikk bort til Brutus og så på halsbåndet hans. Der sto det et telefonnummer. Hun gikk bort til telefonen.

TELEFONEN RINGER

Magnus og Kjell Åge hadde vært ute og lett etter Brutus i over to timer, men uten resultat. Nå satt de rundt middagsbordet sammen med mor og far. Ingen sa noe. Ingen hadde lyst på mat. Alle tenkte på Brutus. Kanskje ville de aldri se hunden sin mer, aldri mer høre bjeffinga hans, aldri mer klappe den mjuke, gode pelsen. Magnus begynte å gråte igjen. Han gråt og gråt. Mor strøk han over håret.

”Så, så,” sa hun.

Plutselig ringte telefonen. Alle skvatt til, og far styrta bort til skrivebordet der den stod.

”Ja, vær så god!” sa han.

”Ja, hallo! Dette er Toril Pedersen,” hørte han i den andre enden.

”Jeg sitter her med en hund som jeg tror dere eier.”

”Har dere funnet Brutus? Hvor er han? Er han skadd?” spurte far.

Han var ivrig i stemmen.

”Nei, hunden har det fint. Han har spist opp all middagsmaten vår, så han er god og mett. Det var gutten min som tok han med seg hjem og ga han hele kjøttgryta som vi skulle ha til middag,” sa mora til Ole.

”Jeg skal komme og hente Brutus med en gang,” sa far.

”Hvor bo..? Nei, forresten. Kan ikke dere komme hit med Brutus? Så kan dere spise middag sammen med oss,” fortsatte han. Mora til Ole svarte at det var greit. Far ga henne adressen sin.

BRUTUS ER HJEMME IGJEN

Etter ei lita stund ringte det på døra. Magnus sprang ut og åpna. Utenfor stod Ole med Brutus, og bak dem stod mora hans. Magnus kasta seg rundt halsen på Brutus.

”Å, snille, gode hunden min!” sa han. Mor var kommet bort til døra.

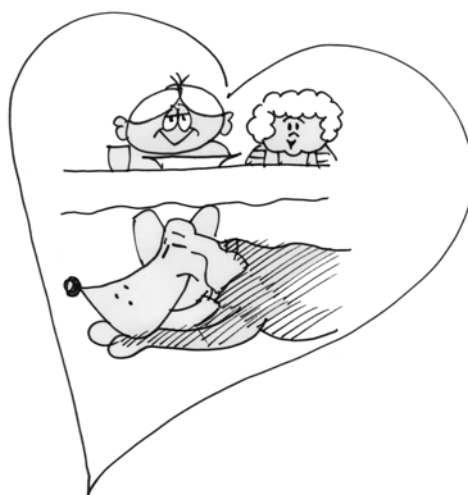
”Vær så god og stig på!” sa hun.

Magnus og Brutus hoppa og dansa inn gjennom stua. Ole stod og så på dem.

”Du er heldig som har en så fin hund!” sa han.

”Ja,” sa Magnus, ”men tenk at den hadde greid å stikke av. Det var fint at du fant den. Tusen takk skal du ha!”

Ole begynte å gråte. Tårene trilla nedover kinnene hans og han gråt og gråt.

”Nei, men Ole. Hva er det?” spurte mora. ”Er du lei deg fordi du må gi fra deg hunden?”

”Ne- hei!” svarte Ole og satte i å gråte enda mer.

”Men hva er det da Ole? Hvorfor gråter du sånn?”

”Jeg fant ikke hunden på veien,” hiksta Ole. ”Jeg fa- hant den i hagen her og to- hok den med hjem.”

”Hva er det du sier?” sa mora.

”Ikke vær sint på meg. Jeg skal ikk- he gjøre det mer!” hiksta Ole.

”Nei, ikke vær sint på han!” sa far. ”Det var modig gjort av deg å fortelle det, Ole,” sa han og klappa Ole på hodet.

”Nå setter vi oss til bords alle sammen. Vær så god!” sa mor.

De satte seg rundt bordet og begynte å spise.

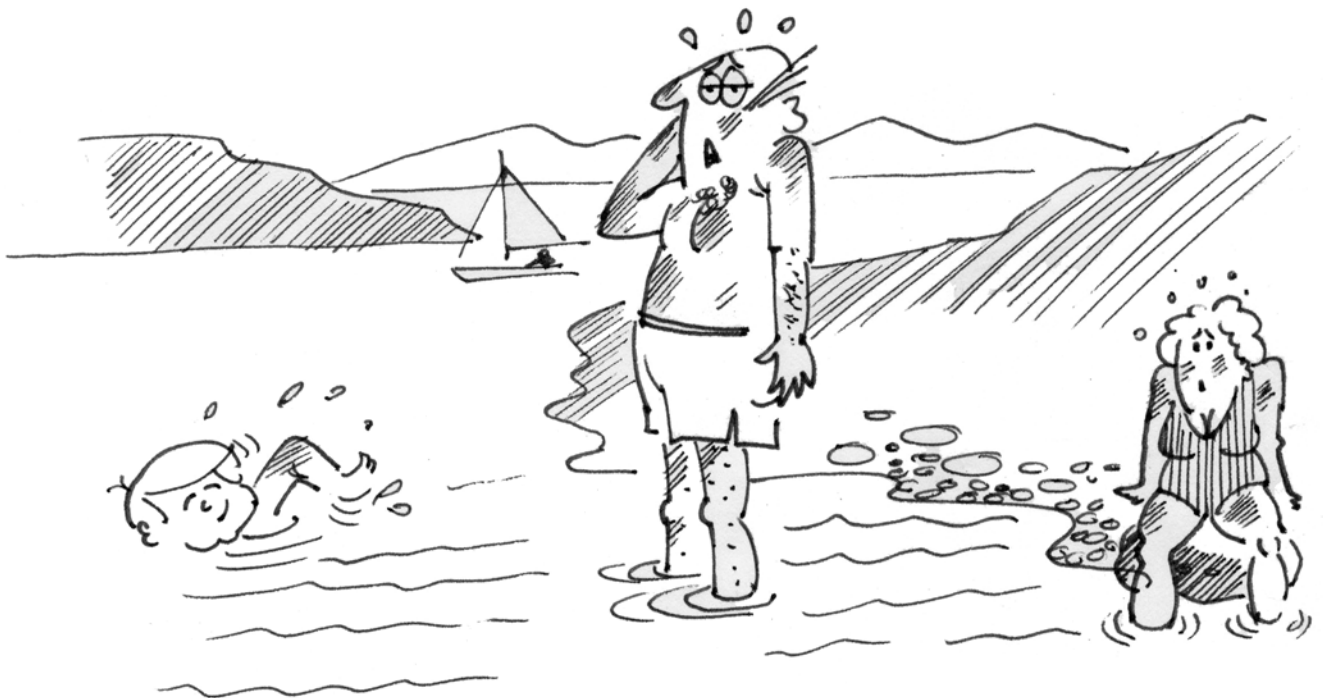
Brutus la seg under bordet. Han la seg med hodet på føttene til Magnus og sovna. Han hadde hatt en fin dag sammen med Ole. Deilig mat hadde han fått, og mye moro hadde han hatt, men nå var det godt å være hjemme igjen.

ÅRSTIDENE

Vi har fire årstider i Norge; sommer, høst, vinter og vår.

Sommeren

Sommeren er den varmeste årstida. Da er naturen helt grønn. Noen steder i landet vårt er det ganske varmt om sommeren, og vi kan bade i sjø eller vann. Andre steder er det for kaldt til å bade. Fra slutten av juni til slutten av august har alle skolebarn i Norge sommerferie. Noen reiser bort en tur i sommerferien. De reiser til andre steder i Norge eller til utlandet. Mange er også hjemme hele sommerferien. Mot slutten av sommerferien kan vi dra opp i skogen for å plukke bær. Først blir blåbæra og bringebæra moden. Mange plukker også multer og tyttebær.

Høsten

September er den første høstmåned. Da begynner bladene på løvtrærne å bli gule eller røde, og vi kjenner at det blir kaldere i luften. Det kjenner fuglene også, og noen av dem tåler ikke mye kulde. Derfor flyr de sørover om høsten. De pleier å samle seg i store flokker, og så flyr de til Frankrike, Spania, Jugoslavia eller Italia. Ja, noen drar helt til Afrika.

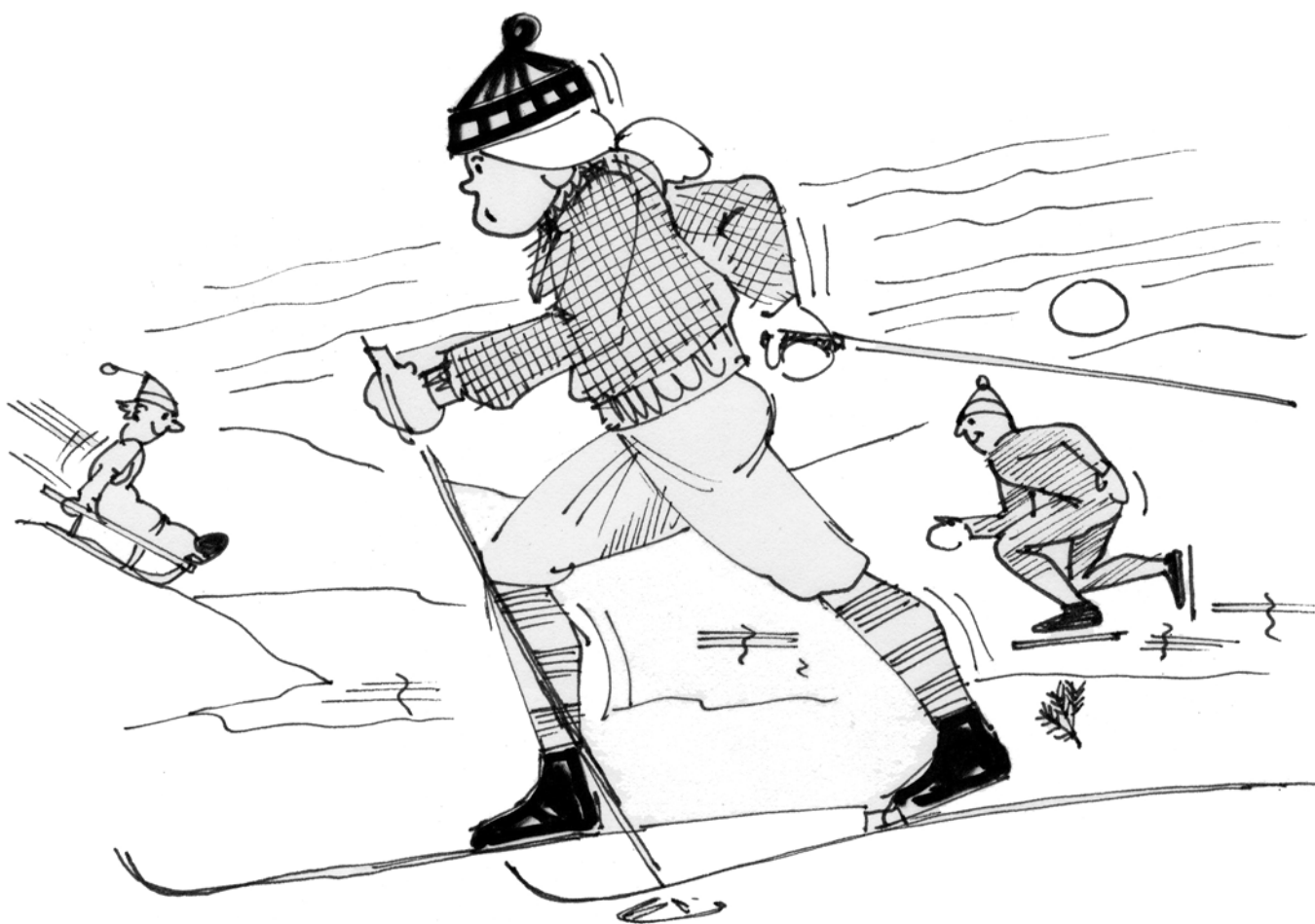
Seinere på høsten faller bladene ned fra trærne, og den første snøen kommer. Barna jubler når den første snøen kommer, men mange voksne liker ikke snø.

Vinteren

Etter høsten kommer vinteren. Da er det kaldt og snø mange steder i landet. Om vinteren er det mye morsomt å finne på. Vi kan gå på ski eller skøyter, og vi kan renne på kjelke eller akebrett. De fleste barna synes vinteren er ei fin årstid.

I slutten av desember feirer vi jul. Da har alle skolebarn to ukers juleferie. Etter jul har vi nyttår. Den 31. desember er den siste dagen i det gamle året, og 1. januar er den første dagen i det nye året.

Våren

I mars eller april begynner sola å varme godt, og snøen tar til å smelte. Da er det vår. Mange nordmenn synes at våren er den beste årstida. Da blir hele naturen grønn igjen. Trærne får nye blad, blomstene våkner til liv og trekkfuglene kommer tilbake.

17. mai er Norges nasjonaldag. Da har vi fest og feirer at Norge er et fritt land. Mange skolebarn går i tog på nasjonaldagen.

ÅRSTIDS- VISE

Sommeren er blå
med røde og hvite blomster på.
Og julivind
og solens skinn
og grønne trær
og bare tær!
Ja, sommeren er blå
med røde og hvite blomster på.

Høsten er grå
med lange gummistøvler på.
Og regnvær
og mye klær
og spade, spann
og sølevann!
Ja, høsten er grå
med lange gummistøvler på.

Vinteren er i hvitt
med skinnlue på hodet sitt.
Og snø og sno
og beksømsko
og nordavind
og kalde kinn!
Ja, vinteren er i hvitt
med skinnlue på hodet sitt.

Men våren,
den er bare skjønn
og ny og lysegrønn!

Ebba Lind

HUSET TIL PER

Her er huset
som Per bygde.

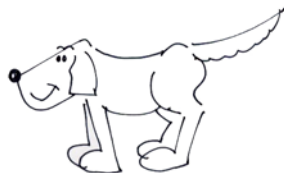
Her er melet
som var i huset
som Per bygde.

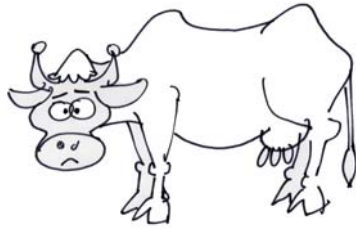
Her er rotta
som spiste melet
som var i huset
som Per bygde.

Her katta
som fanga rotta
som spiste opp melet
som var i huset
som Per bygde.

Her er hunden
som skremte katta
som fanga rotta
som spiste opp melet
som var i huset
som Per bygde

Her er kua
som stanga hunden
som skremte katta
som fanga rotta
som spiste opp melet
som var i huset
som Per bygde.

Her er jenta
som melka kua
som stanga hunden
som skremte katta
som fanga rotta
som spiste opp melet
som var i huset
som Per bygde.

Her er gutten
som likte jenta
som melka kua
som stanga hunden
som skremte katta
som fanga rotta
som spiste opp melet
som var i huset
som Per bygde.

Her er presten
som via gutten
som likte jenta
som melka kua
som stanga hunden
som skremte katta
som fanga rotta
som spiste opp melet
som var i huset
som Per bygde.

BJØRNEN SOM BLE STUBBRUMPA

Det var en gang at bjørnen gikk alene i skogen. Plutselig møtte han reven som hadde et knippe med fisk i munnen.

"Hvor i all verden har du fått tak i all fisken?" spurte bjørnen.

"Fiska vel!" svarte reven hånlig.

"Kan du vise meg hvordan du gjør det?" spurte bjørnen.

"Det er lett," sa reven. "Du skal bare finne et hull i isen. Så skal du sette rumpa ned i hullet og vente til fisken biter. Når du kjenner at det gjør vondt, skal du rykke i halen. Så blir fisken med opp."

Og bjørnen gikk ut på isen på vannet. Han fant et hull i isen og stakk halen ned i.

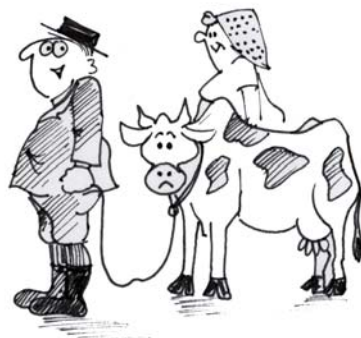

Da han hadde venta ganske lenge, kjente han at det ble vondt. Han rykka til så halen gikk av. Og fra den dagen har bjørnen vært stubbrumpa.

GUDBRAND I LIA

Det var en gang en mann som het Gudbrand. Han bodde på en gård sammen med kona si. Gården var ikke så stor, men de hadde to kuer. Nok mat hadde de og et par tusen kroner i skuffa, så de syntes at de hadde det bra.

En dag sa kona til mannen: "Kan du ikke ta med deg den ene kua til byen og selge den? Vi får nok melk av ei ku, vi trenger ikke begge. Hvis vi selger den ene, så får vi penger for den."

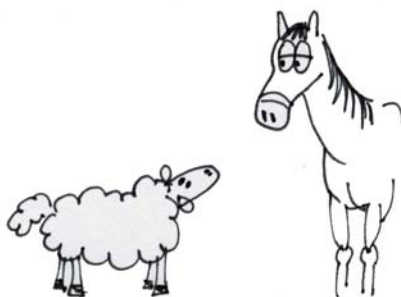

Jo, det var Gudbrand enig i. Han tok med seg den ene kua til byen for å selge den. Men i byen var det ingen som ville kjøpe kua, så Gudbrand måtte gå hjemover igjen med den.

Da han hadde gått ei stund, møtte han en mann som skulle til byen for å selge en hest. Gudbrand ville heller ha hest enn ku, så han bytta med mannen.

Da han hadde gått et stykke til, møtte han en mann som skulle til byen for å selge ei geit. Gudbrand ville heller ha geit enn hest, så han bytta en gang til.

Da han hadde gått ei lang stund til, møtte han en mann som hadde en sau. Gudbrand ville heller ha sau enn geit, så han bytta med han også.

Da han hadde gått enda et stykke, møtte han en mann med ei gås. Gudbrand ville heller ha gås enn sau, så han bytta og gikk videre med gåsa.

Etter ei stund møtte han en mann med en hane, og så bytta han gåsa med hanen.

Etter det gikk Gudbrand i mange timer, og han ble sulten. Han solgte hanen og kjøpte mat for pengene. "Det er bedre å spise enn å gå og være sulten," tenkte Gudbrand.

Før han kom hjem, gikk han inn på nabo-gården. "Hvordan gikk det i byen?" spurte folkene der. Gudbrand fortalte hvordan det hadde gått. "Å stakkars deg! Nå blir det ikke lett å komme hjem," sa naboen.

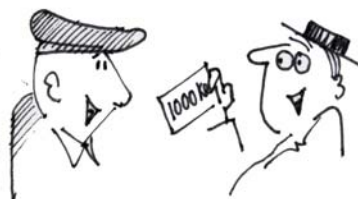

"Jo da, kona mi er så snill," sa Gudbrand, "hun synes alt det jeg gjør er bra."

"Det tror jeg ikke noe på," sa naboen.

"Skal vi vedde?" spurte Gudbrand. "Jeg har et par tusen kroner hjemme. Du skal få dem hvis kona mi blir sint. Men hvis hun ikke blir sint, skal jeg ha to tusen kroner av deg."

Ja, det var naboen enig i.

Så gikk de hjem til Gudbrand. Naboen sto utafør døra for å lytte, og Gudbrand gikk inn for å snakke med kona. Da han kom inn, spurte kona hvordan det hadde gått i byen. Han fortalte at han hadde bytta kua mot en hest.

"Å, så fint!" sa kona. "Da kan vi kjøre til kirka som andre folk. Gå og sett inn hesten, barn!"

"Ja, men jeg har nok ikke hesten, jeg," sa Gudbrand. "Da jeg hadde gått et stykke, så bytta jeg hesten mot ei geit."

"Å, takk skal du ha! Du gjør alltid det som er best. Når vi har geit, kan vi få både melk og ost," sa kona. "Gå og sett inn geita, barn!"

"Ja, men jeg har nok ikke geita heller, jeg," sa mannen. "Da jeg hadde gått et stykke til, bytta jeg den bort mot en sau."

"Å, så flink du er!" sa kona. "Når vi har sau, kan vi få ull og klær - og mat også. Gå og sett inn sauene, barn!"

"Ja, men jeg har ikke sauene heller, jeg," sa mannen. Da jeg hadde gått ei stund til, bytta jeg bort sauene mot ei gås."

"Å, tusen takk!" sa kona. "Når vi har gås, kan vi få gåsefett, for det har jeg hatt lyst på lenge. Gå og slipp inn gåsa, barn!"

"Ja, men jeg har ikke gåsa heller jeg," sa Gudbrand. "Jeg bytta bort gåsa mot en hane."

"Å, så fint!" sa kona. "Når vi har hane, kan vi komme oss tidlig opp om morgenen. Det er like fint som ei vekkeklokke. Gå og slipp inn hanen, barn!"

"Ja, men jeg har nok ikke hanen heller, jeg," sa mannen. "Til slutt var jeg så sulten at jeg solgte hanen og kjøpte mat for pengene."

"Det var bra!" sa kona. Du gjør alltid det som er best. Når jeg har deg, trenger jeg verken ku eller hest eller geit eller sau eller gås eller hane!"

Da åpna Gudbrand døra og lot naboen komme inn.

"Det er nok du som må betale meg," sa Gudbrand. Og det måtte naboen være enig i.

DE TRE BUKKENE BRUSE

Det var en gang tre bukker som skulle til seters for å gjøre seg feite. Før de kom til setra måtte de gå over ei bru, og under brua bodde det et digert, fælt troll.

Først gikk den minste bukken Bruse ut på brua. ”Tripp, tripp, tripp, tripp, ” sa det.

”Hvem er det som tramper på mi bru?” sa trollet.

”Å! Det er den minste bukken Bruse som skal til seters for å spise seg feit,” sa bukken.

”Nå kommer jeg og tar deg!” sa trollet.

”Nei, ikke ta meg! Etter meg kommer det en som er større enn meg. Han kan du ta!”

”Ja, så gå da!” sa trollet.

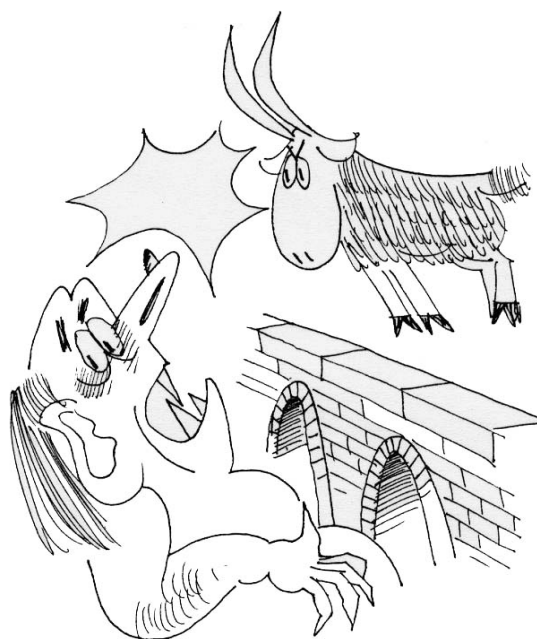
Så gikk den mellomste bukken ut på brua. ”Tripp, trapp, tripp, trapp,” sa det.

”Hvem er det som tramper på mi bru?” sa trollet.

”Å! Det er den mellomste bukken Bruse som skal til seters for å gjøre seg feit,” sa bukken.

”Nå kommer jeg og tar deg!” sa trollet.

”Nei, ikke ta meg! Etter meg kommer det en som er mye

større enn meg. Han kan du ta!”

”Ja, så gå da!” sa trollet.

Til slutt kom den største bukken Bruse. ”Tramp, tramp, tramp, tramp,” sa det.

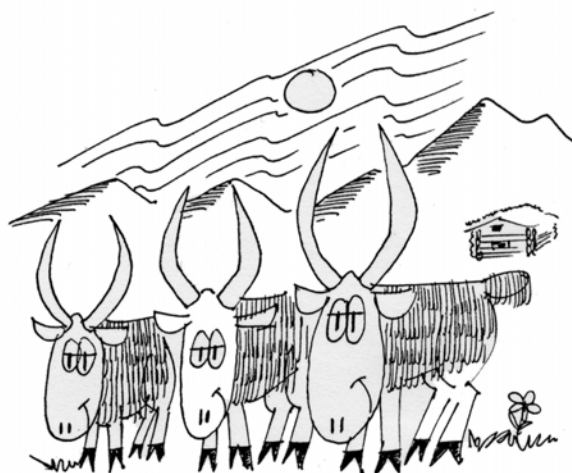
”Hvem er det som tramper på mi bru?” sa trollet.

”Å! Det er den største bukken Bruse som skal til seters for å gjøre seg feit,” sa bukken.

”Nå kommer jeg og tar deg!” sa trollet.

”Ja, bare kom du!” sa bukken. Og så stanga han trollet så det datt i elva og drukna.

Så gikk de tre bukkene Bruse til seters for å gjøre seg feite. Og hvis de ikke er mette, så er de der ennå. Og snipp, snapp, snute – så er eventyret ute.

NORDAVINDEN OG SOLA

Det var en gang at nordavinden og sola snakka sammen. De diskuterte hvem som var den sterkeste av de to. Men de ble ikke enige. Så fikk de se en mann som gikk på veien. Han hadde hatt og frakk på seg.

Nordavinden fikk en idé: Den som greide å få frakken av mannen, var den sterkeste. Sola var enig og sa at nordavinden kunne prøve først. Den begynte å blåse så hardt som den kunne. En voldsom storm blåste opp.

Men mannen syntes det ble kaldt og dro frakken tettere omkring seg. Nordavinden klarte ikke å få frakken av mannen.

Så skulle sola prøve. Den begynte å skinne sånn at det ble varmere og varmere. Det gikk ikke lang tid før mannen måtte ta av seg både hatten og frakken.

Sola hadde vunnet. Den var sterkere enn nordavinden.

DEN SJUENDE FAR I HUSET

Det var en gang en mann som var ute og reiste. Da han hadde gått veldig langt, kom han til en stor og fin gård.

Mannen var trøtt etter den lange turen, så han ville prøve å få rom for natta. Da han kom innafør grinden, fikk han øye på en gammel kall som stod og hogg ved. Han hadde langt, grått skjegg.

”God kveld!” sa mannen. ”Kan jeg få sove her i natt?”

”Jeg er ikke far i huset,” svarte kallen, ”gå inn på kjøkkenet og snakk med far min.”

Mannen gikk inn på kjøkkenet. Der traff han en mann som var enda eldre, og han lå foran peisen og blåste på ilden.

”God kveld, far! Kan jeg få låne seng her i natt?” spurte mannen.

”Jeg er ikke far i huset,” svarte den gamle, ”gå inn og snakk med far min. Han sitter ved bordet i stua.”

Så gikk mannen inn på stua og fant den gamle som satt ved bordet. Han var mye eldre enn de andre og satt og hakka tenner og rista og skalv mens han leste ei stor bok.

”God kveld, far! Vil du låne meg hus i natt?” spurte mannen.

”Jeg er ikke far i huset, men snakk med far min, han som sitter på benken,” sa gamlingen.

Så gikk mannen til han som satt på benken. Denne kallen var enda skrøpeligere enn den forrige.

”God kveld, far! Kan jeg få overnatte her?”

”Jeg er ikke far i huset,” svarte den gamle,

sammenkrøpne kallen. ”Men snakk med far min som ligger i senga.”

Mannen gikk til senga, og der lå det en eldgammel kall. Ansiktet hans var så skrukket at det var nesten bare øynene å se.

”God kveld, far! Kan jeg få låne hus her i natt?” spurte mannen.

”Jeg er ikke far i huset, men snakk med far min som ligger i vogga,” sa den gamle.

Ja, mannen gikk til vogga. Der lå det en utgammel kall. Han var så inntørka at han ikke var større enn et spedbarn.

”God kveld, far! Kan jeg få låne seng her i natt?” spurte mannen.

Det varte lenge før kallen svarte, men til slutt sa han at han ikke var far i huset og at mannen måtte gå og snakke med faren som hang i et horn på veggen.

Mannen glante oppover veggen, og til slutt fikk han øye på hornet. Det var bare så vidt at han kunne skimte noe som ligna på et menneske-ansikt oppi det. Han ble så redd at han skreik høyt: ”God kveld, far! Vil du låne meg hus i natt?”

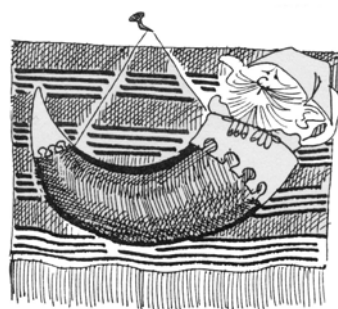
Da peip det i hornet, og det var bare så vidt at mannen kunne høre at den gamle svarte:

”Ja, barnet mitt.”

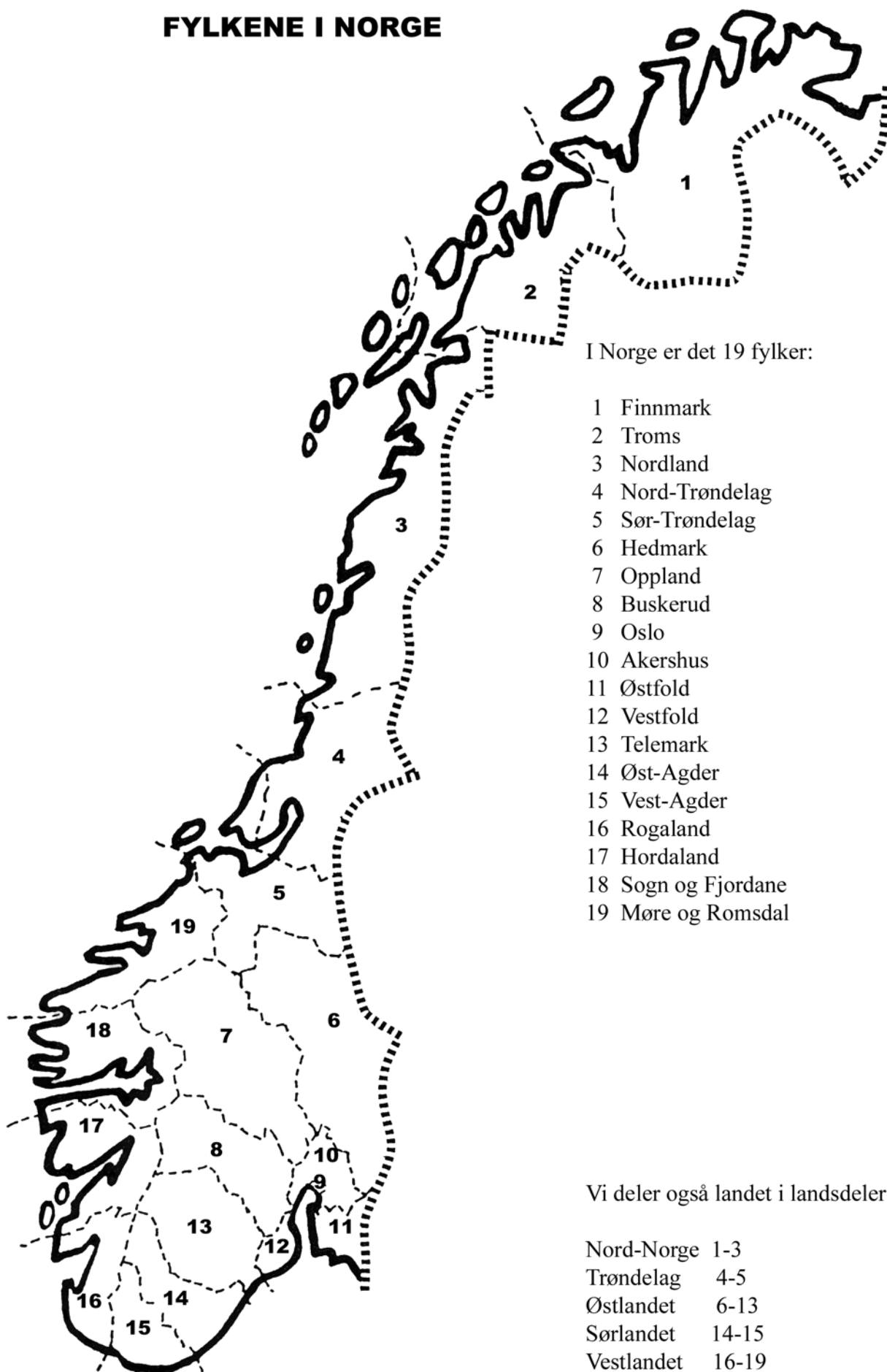
Og nå kom det inn bord som var dekket med masse god mat og drikke.

Da mannen var ferdig med måltidet, kom det inn ei seng med skinnfeller.

Nå var mannen veldig glad for at han til slutt hadde funnet den rette far i huset.

FYLKENE I NORGE

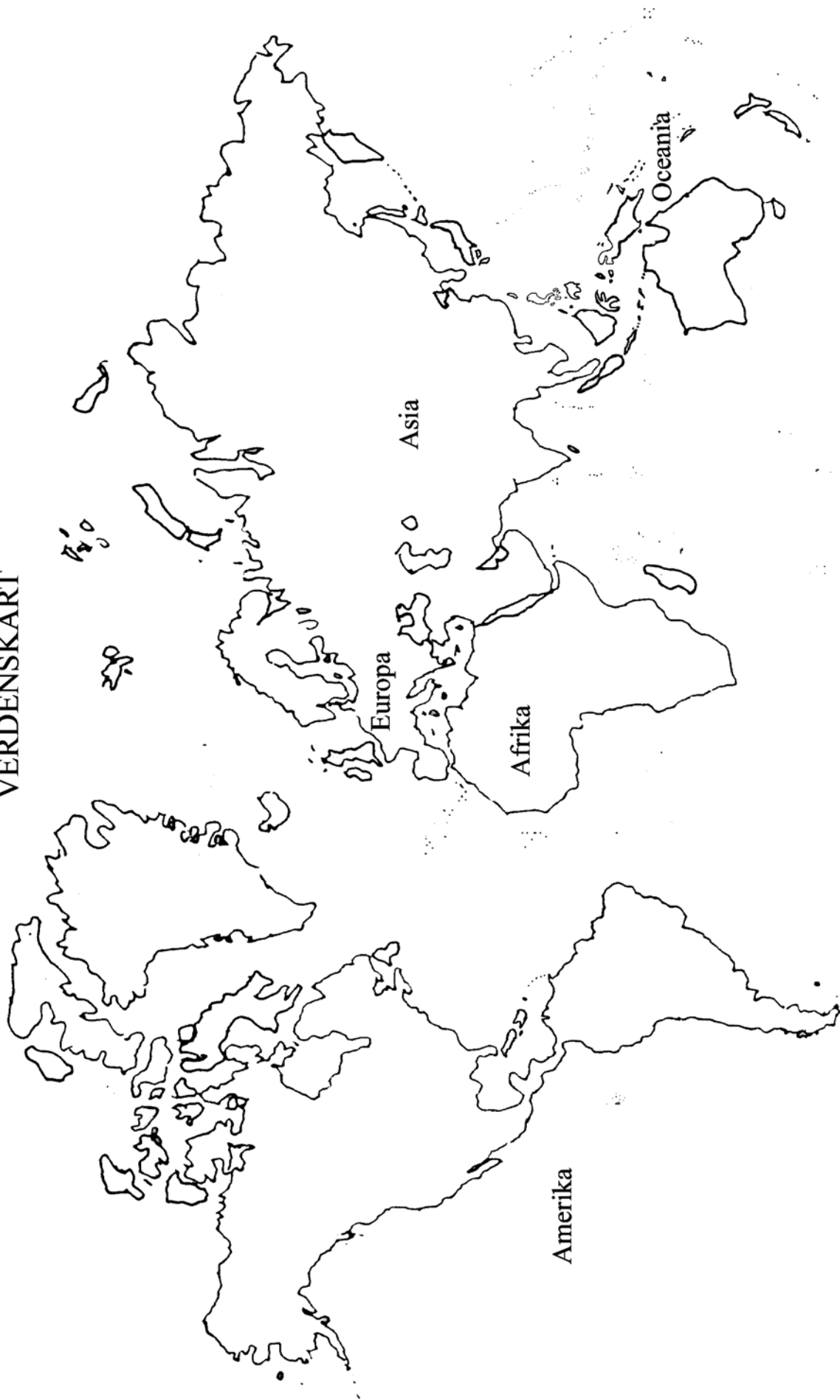
I Norge er det 19 fylker:

- 1 Finnmark
- 2 Troms
- 3 Nordland
- 4 Nord-Trøndelag
- 5 Sør-Trøndelag
- 6 Hedmark
- 7 Oppland
- 8 Buskerud
- 9 Oslo
- 10 Akershus
- 11 Østfold
- 12 Vestfold
- 13 Telemark
- 14 Øst-Agder
- 15 Vest-Agder
- 16 Rogaland
- 17 Hordaland
- 18 Sogn og Fjordane
- 19 Møre og Romsdal

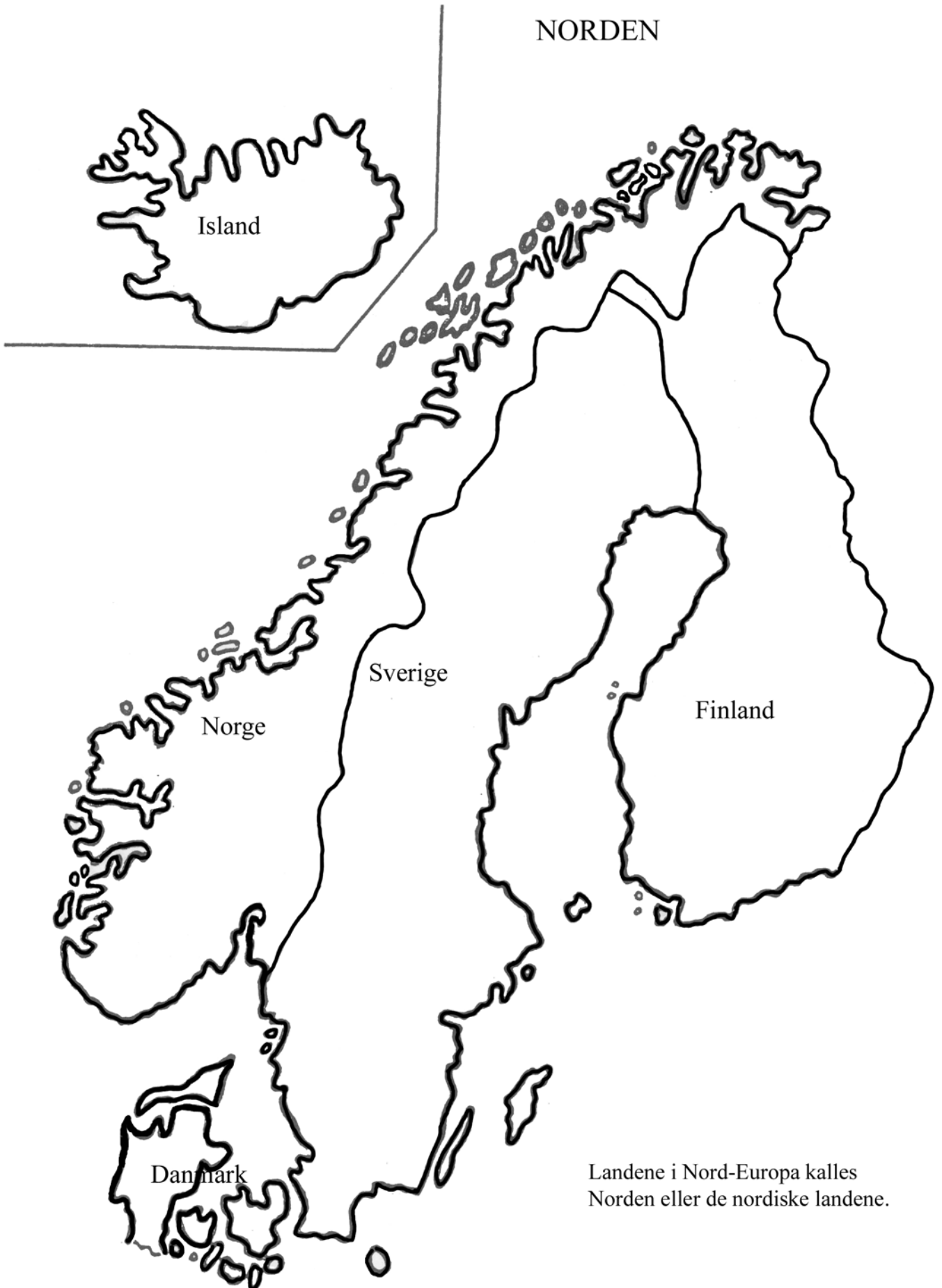
Vi deler også landet i landsdeler:

Nord-Norge	1-3
Trøndelag	4-5
Østlandet	6-13
Sørlandet	14-15
Vestlandet	16-19

VERDENSKART

NORDEN

Landene i Nord-Europa kalles Norden eller de nordiske landene.

BOKSTAV, ORD, SETNING, TEKST, TEGN

”a” er en bokstav.

”gjør” er et ord.

”Jeg ser en hund” er en setning.

”Magnus har en hund. Den heter Brutus. Brutus piper. Han vil ut. Magnus går en tur med Brutus. Brutus liker å være ute. Han snuser på alt.”

Dette er en tekst. En tekst har mange setninger.

Tegn:

.	punktum
,	komma
?	spørsmålstegn (spørretegn)
!	utropstegn
:	kolon
”	anførselstegn
-	bindestrek
–	tankestrek
;	semikolon
()	parentes
/	skråstrek
–	understreking
^^	aksent
'	apostrof